

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 31-32 (2422-2423) 1996 LIEPA-JULY 30

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1

Tautybė ir pilietybė

Kanados gyventojų surašymas įvyko šių metų gegužės 4 d. Anketoje nebuvo nei religijos, nei tautybės klausimo. Taip jau kelintą kartą. Formaliu požiūriu gyventojų tautybė čia nepirmaeilės reikšmės dalykas, nors daugiakultūre mozaika, kai kada reikia, pasididžiuojama.

TAUTYBĖ Kanadoje, kaip ir kituose išeivių kraštuose, reiškia kilmę ir nelabai ką daugiau. Sovietų Sąjungoje komunistinės orientacijos poveikyje tautybė buvo netiksliai painiojama su liaudimi. Kažkodėl net žodis "tauta" buvo keičiamas svetimžodžiu "nacija". Tarpukarinės Lietuvos augintiniams tautos samprata bei tautiniai poreikiai jokių abejonių ir klausimų nekėlė. Pvz. lietuvis, lenkas, vokiečiai, žydai ar čigonai — jau vien tik tie pavadinimai savaime ryškino žmones ir apibūdino jų tautinį priklausomumą, to betgi visai nerišant su jo gyvenamuoju kraštu. Ir dabartinėje Lietuvoje tautybės apibrėžimai nesudaro jokių sunkumų. Kas kita jau išeivijos padangės. Tiesa, pirmoji karta remiasi atsivežtine tapatybe, ir tautybės samprata yra aiški. Čia gimę ir augę jų vaikai sudaro betgi jau kitą grupę. Jie atsidūrė tarp dviejų pasaulių, kurie kiekvienas savaip juos veikia. Susidarę gana sudėtinga būklė, daugelį kartų aptarta specialiose svarstybose, ne mažiau tuo klausimu ir spaudoje pasiskaidyta. Tačiau problema apibendrinančių išvadų kaip ir neprieita. Išliko tik nuomonė, kad tautybė kilmės, šeimos, aplinkos ir gyvenamojo krašto įtakose priklauso grynai nuo asmeninio apsisprendimo, nuo to vidinio tautinio "aš".

SAVĖS atpažinimas, noras būti tuo, o ne kitu paprastai viską ir lemia. Tokių žmogų keliai kur nori — jis tautiniu atžvilgiu išliks aplinkos nesužalotas, lengvai atskirs formalia būkle, įvykusius pokyčius, išpildytinimus ar kokius valstybinius įsipareigojimus nuo to, kas įsitvirtinę jo viduje. Tokiam ir atitūrkimas nuo tautos kamieno nesumažins tautinės savimovės. Tautybės jis netaipina su niekuo kitu, juo labiau su pilietybe. Aiškiai suvokia, kad tautybė ir pilietybė yra du skirtingi ir visai nepadengiantys dalykai, nors gal kai kas ir norėtų juos maišyti ar sulipdyti. Iš to kylančių motyvų padeda lengviau apsispręsti ir išeivijoje augančiam jaunimui, savo kilmės faktą paverčiant tautiniu priklausomumu. Tačiau kaip ten bebūtų, vis dėlto atsiranda ir apgailėtinis pasimetimo. Įvairių aiškinimų bei nesupratimų kėlė ir vadinamas Lietuvos pilietybės atstatymo įstatymas, iš pradžių labai kategoriškas, vėliau (turbūt dėl išeivių keliamo nepasitenkinimo) pataisytas, sušvelnintas, teigiamai sprendžiantis problemą, kurios iš tikrųjų nebuvo. Tačiau tas procesas ne vienam išeiviui širdin įlašino kartėlio. Pasigirdo nusivylimas, apmaudas, net priekaištavimai sau keliančių balsų: kam tiek daug dirbta, aukota, sielotasi? Tokie ar panašūs klausimai ypač aštriai smelkėsi į mišrių šeimų narius, tikrus lietuvius, bet iš Lietuvos pasitraukusius pirmosios sovietinės okupacijos metu. Neprarastų dalykų "atstatymai", pasitraukusių į Vakarų lietuvių rūšiavimai vargu ar Lietuvai naudingi. O išeivijoje jie tik kažkaip vėl ataidi anuometiniais Maskvos patikėtinių balsais, sarkastiškai skleidusiais įvairiausius pravarždavimus Vokietijon pasitraukusiųjų adresu. Nėra abejonės, tie prisiminimai dar tik padidina jautrumą ty, kuriems Lietuvos pilietybės įstatymai nepalankūs. Č. S.

KANADOS IVYKIAI

Ieškos šeimas palikusių tėvų

Ontario premjero M. Harrio konservatorių vyriausybė, vis dar vadovaudamasi sveiko proto revoliucija, ruošiasi pertvarkyti Paramos šeimai planą (PSP), angliškai vadinamą Family Support Plan. Pranešimą šiuo klausimu spaudos konferencijoje padarė Ontario generalinis prokuroras Charles Harnick. Pasak jo, šiam įstatymui reikia griežtesnių dantų kovai su šeima bei finansinės paramos paliekančiais tėvais. PSP fondas jau turi 147.000 užregistruotų narių, o jų skaičius kas mėnesį padidėja 1.400. Tačiau tik 23% tėvų pilnai vykdo teismo nustatytas įmokas paliktos šeimos vaikams.

Šiuos duomenis žurnalistas patvirtino ir moterų reikalų PSP fonde tvarkanči ministerė Dianne Cunningham. Ji pabrėžė, kad PSP taisyklių pakitimai Ontario parlamente bus atlikti šį rudenį ir įsigalios nuo 1997 m. sausio 1 d. Nuo tos datos tėvų, kurie pažeidinė naujuosius paramą vaikams užtikrinančius PSP nuostatus, lauks nemažai staigmenų jų gyvenime. Esą jiems reikės išmokti gyventi be automobilių, be paskolų, kredito kortelių ir net loterijos laimikių.

Pagal naujuosius PSP fondo nuostatus bus surasti visi

nuo paliktų šeimų pasislėpę tėvai, nemokantys jiems teismo nustatytos sumos vaikų išlaikymui. Mat jų pavardės bus parūpintos Ontario provincijos susisiekimo ministerijos kompiuteriams, turintiems pilną automobilių vairuotojų sąrašą su jų įsidimų numeriais bei adresais ir net automobilių registracijos plokštėmis. Iš tokių slapukų bus pareikalauta padengti išskolinimą PSP fondui ir pradėti įmokas vaikų ar vaiko išlaikymui. Priešingu atveju jiems bus pagrašinta suspenduoti automobilio vairuotojo leidimą ir net jo savininko teises.

Kredito kortelės išdavėjams ir netgi finansinėms paskolų institucijoms bus pranešta, kad tokiu atveju nepatartina pasitikėti paskolų reikaluose. Loterijų institucijoms bus įsakyta sustabdyti visus laimikius, kurie yra didesni kaip tūkstantis dolerių. Tokiems nuo vaikų paramas pabėgusiems tėvams bus nusiųstas PSP fondo raštas, duodantis mėnesį laiko susitvarkyti finansinės atsakomybės reikalus. Tada bus kreipiamasi į teismą, kad vaikui paskirtą finansinę paramą būtų leista atskaityti iš jį palikusio tėvo algos. Pertvarkytas PSP fondo įstatymas taipgi leis į pasislėpusių tė-

(Nukelta į 6-tą psl.)

Sibirinių trėmimų minėjimas Kaune, Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje. Viduryje — vicemerė V. MARGEVIČIENĖ, kairėje — buvusios tremtinės JULIJA AUKSORAITIENĖ, VALERIJA PAPROCKIENĖ ir kt. 1996 m. birželio 14 d.

Švedų bendrovės susidomėjo Lietuva

Apie tai rašo iš Vilniaus BJORN LINDERFALK "The Baltic Times" 1996 m. birželio 6-12 laidoje

Vyrauja pietinė Švedija

Pastaraisiais metais keliolika pietų Švedijos savivaldybių, kaip Karlskrona, Kristianstad, Vaxjo ir Kalmar, ėmė remti Lietuvoje verslo ieškančias bendroves. Geografinis artumas ir tiesioginis orinis susisiekimas iš Kristianstad, Palangą ir Kauną, ar iš kaimyninės Kopenhagos į Vilnių ir prekinis keltas iš Arhus į Klaipėdą, skatina ekonominius ryšius. Kai prieš porą metų atsidarė keltų linija (šiandien jau perkrauta), Švedijos-Lietuvos verslas padidėjo dešimteriopai. Tačiau vis dar nėra tiesioginio keltų ryšio Stockholmas-Klaipėda. Švedų oro linija negauna leidimo skraidyti linija Stockholmas-Vilnius. "Mes deramės dėl šių skrydžių", sako Elizabeth Milton, SAS biuro vedėja Vilniuje. "Norėdama išlaikyti savo oro linijos monopolį, Lietuva leidimo išdavimą delsia jau nuo 1995 m. pradžios".

Šalintinos kliūtys

SAS sunkumai Vilniuje yra būdingi daugumai skandinavų verslininkų Lietuvoje. Nepaisant aiškaus pagerėjimo, dar daug kliūčių reikia pašalinti. Viena pagrindinių yra biurokratinis vilkinimas. "Kantrybė čia yra pagrindinė dorybė", sako Jonas Ohman, iš "ECOFIN Baltic" konsultacinio biuro. "Kai man kas nors skundžiasi dešimt kartų bandęs gauti leidimą ar sutartį, aš patariu dar pabandyti. Viskas užtrunka ilgiau nei tikėtasi, bet galų gale kantrybė apsimoka!".

Bengt Johnson, švedų-lietuvių "Trade Center" savininkas, nepatinkantis vyriausybės mokesčiais ir nuostatais. "Lietuva dar nesuvokia, kaip svarbu užsienio investitoriams teikti leng-

vatas. Nuolat besikeičiantys nuostatai ir nerealiai dideli mokesčiai verčia ne vieną verslininką nusigręžti nuo Lietuvos. Jei Klaipėdos uosto mokesčiai būtų mažesni, šiandien turėtų būti tiesioginė keltų linija Klaipėda-Karlskrona. Kuris kraštas iš to turėtų daugiausia naudotis, netenka abejoti".

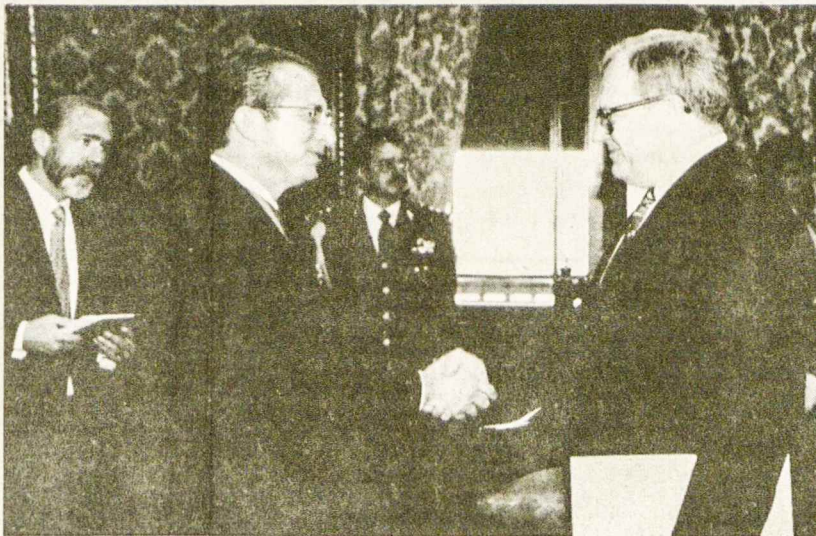
"Tommy Bendscik mano, kad stoka abipusio pasitikėjimo, kylančio iš vienas kito nepažinimo, yra pagrindinė kliūtis verslui. "Galimybė čia nestinga, bet jas temdo nepažįstama aplinka. Tik dėl to šiandieną Švedijoje sunku gauti eksporto paskolų garantijas ar Lietuvon eksportuojamų prekių draudą".

Nepatinkama finansinė sistema su neseniai įvykusia bankų krize yra kitas stabdis. "Geriau išplėtotose bankų sistemoje mūsų balansas būtų buvęs žymiai geresnis", sako Johan Oltegren, "Tetra Pak" įpakavimo įrengimų biuro vedėjas Vilniuje. Padėties negerina ir biurokratinė muitų sistema Lietuvos pasienyje ir Klaipėdos uoste, nors tai būdinga ir kituose šio regiono kraštuose.

Gerosios pusės

Nepaisant visų šių sunkumų, dauguma verslininkų sutinka, kad gerosios pusės atsveria blogiasias. Neseniai "Lithuanian Investment Agency" praveista apklausa rodo, kad užsienio investitoriai sąlygas savo veiklai įvertina "patenkinamai". Teigiamos aplinkybės: didelė rinka, (tokia, kaip Latvija ir Estija su deju kartu); mažos gamybos išlaidos (atlyginimo vidurkis — \$150); gerai išplėstas transportas ir keliai; etniškai vieningas kraštas sudaro sąlygas politiniams pastovumui ir geriems santykiams su Rusija.

(Nukelta į 3-čią psl.)

Dr. ALFONSAS EIDINTAS — Lietuvos ambasadorius JAV ir Kanadai, paskirtas toms pareigoms ir Meksikai. Nuotraukoje — jis įteikia skiriamuosius raštus Meksikos prezidentui ERNESTO ZEDILLO 1996.V.14. Kairėje — Meksikos užsienio reikalų min. ANGEL GURRIA

Savaitė Lietuvoje

Remia Čėčėnijos pripažinimą

"Respublika" skelbia, kad liepos 18 d. Lietuvos parlamentarų grupė įteikė ministeriui pirmininkui Mindaugui Stankevičiui pareiškimą, raginantį remti Čėčėnijos pripažinimą. Taip pat jam buvo įteiktas devynių Rusijos dūmos deputatų kreipimasis į pasaulio parlamentus ir valstybių vadovus dėl Čėčėnijos nepriklausomybės pripažinimo bei Lietuvos savivaldybių raginimai šiuo reikalu. Lietuvos seimo narys, Tarptautinės parlamentarų grupės Čėčėnijos remti vykdomojo komiteto pirmininkas Algirdas Endriukaitis pranešė, jog 46 iš 56 Lietuvos miestų ir rajonų tarybų, kurios atstovauja 3.2 milijonui žmonių arba 86.4% Lietuvos gyventojų yra priėmusios rezoliucijas, reikalaujančias pripažinti Čėčėnijos nepriklausomybę *de jure* ir *de facto*. Čėčėnijoje, kurioje gyvena milijonas gyventojų, jau žuvo apie 100,000 dėl Rusijos karo veiksmų.

Kariniai pasitarimai su DB

Kaip praneša ELTA, liepos 16-18 d.d. Anglijos Londone vyko dvišaliai Lietuvos ir Didžiosios Britanijos politiniai bei kariniai pasitarimai, kurių tikslas buvo supažindinti britus su Lietuvos siekiais jungtis į Europos Sąjungą (ES) ir ŠAS (NATO). Lietuvos delegacija susitiko su DB užsienio reikalų ir gynybos ministerijų pareigūnais, su kuriais buvo pasikeista nuomonėmis apie ŠAS ir ES išplėtimą, Lietuvos dalyvavimą "Partnerystės taikos labui" programoje ir IFOR veiksmuose Bosnijoje, naujas VES ir ESBO iniciatyvas sprendžiant saugumo problemas Europoje. Buvo kalbėta apie Baltijos kraštų, Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimą, DB teikiamą paramą Lietuvos kariuomenei ir Krašto apsaugos ministerijai.

Lietuvos delegacija taip pat dalyvavo akademinio pobūdžio diskusijoje "Baltijos regionas ir Europos saugumas". Įžanginiame pranešime kalbėjo URM politikos skyriaus direktorius V. Užackas. Generalinio štabo viršininkas V. Tutkus susitiko su DB ginkluotųjų pajėgų gynybos štabo atstovu aptarti dvišalio karinio bendradarbiavimo programą.

Taikdariai mokysis užsienyje

Liepos 20 d. pusė Baltijos taikos palaikymo bataliono (BALTBAT) Lietuvos pėstininkų kuopos 76 kariai išvyko į Daniją pasimokyti prieš prisiunčiant prie taikos palaikymo misijos Bosnijoje spalio mėnesį, kaip rašo ELTA. Likusieji mokymuose dalyvaus nuo rugpjūčio pradžios. Naujas taikdarius būrys sudaromas iš krašto apsaugos tarnybos ir atsargos karių, kurie atitinka Europos reikalavimus ir pasirašys mažiau- siai trejų metų sutartį.

JAV vyksiančiose taikos palaikymo ir humanitarinių veiksmų pakrantės pratybose Šiaurės Karolinoje rugpjūčio 14-30 d.d. kartu su JAV, Kanados ir Olandijos kariais dalyvaus Lietuvos kariai. Jie sudarys vieną būrį kartu su Estijos ir Latvijos kariais, tada su Kanados, Lenkijos bei JAV būriais susijungs į bendrą kuopą. "Bendradarbiavimo taikos labui" programoje Lietuvai numatytos 23 tarptautinės pratybos.

Nebaigtas sienų nustatymas

Lietuvos ir Latvijos derybos dėl jūros sienos nustatymo atidėtos nenustatytam laikui, skelbia "Lietuvos rytas", tačiau sausumos siena bus pirmoji nepriklausomos Lietuvos valstybės sutvarkyta siena.

Užsienio reikalų ministerijos sekretoriaus Rimanto Šidlausko teigimu, rugsėjo mėnesį turėtų prasidėti Gudijos ir Lietuvos valstybinės sienos nustatymo darbai. Ši yra pati ilgiausia Lietuvos sausumos siena (700 kilometrų), pirmą kartą demarkuojama, todėl jos nustatymas gali užtrukti 2 ar 2.5 metų.

Sutartis dėl Lietuvos sienos su Lenkija buvo neseniai seimo patvirtinta. Siena, nustatyta 1946 m. dar turi būti aprašyta lietuvių kalba, permatuota ir patikrinta. Daugiausia neaiškumų yra likę dėl Lietuvos ir Rusijos sausumos bei jūros sienų, dėl kurių paprasta derybų sesija vyko liepos pabaigoje.

Sutartis su Graikija

Liepos 19 d. Vilniuje su Lietuvoje besilankančiu Graikijos ekonomikos ministerijos pareigūnu P. Vlassopoulos buvo pasirašyta dvišalė sutartis dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos. Graikijos delegacija išreiškė susidomėjimą galimybėmis investuoti į privatų Lietuvos ekonomikos sektorių bei bendradarbiauti su valstybine įmone "Lietuvos telekomas".

Aptarta Ignalinos ateitis

Vilniuje liepos 17 d. Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas susitiko su Tarptautinės atominės energetikos agentūros (TATENA) generaliniu direktoriumi Hans Blix'u pasitarimams dėl Lietuvos energetikos sistemos bei Ignalinos jėgainės ateities. Svečias pripažino, kad Lietuva, kuri daugiau kaip 80% elektros ima iš atominės jėgos, neturi nei ekonominių, nei finansinių galimybių uždaryti Ignalinos elektrinę, tačiau paragina Lietuvos valdžią skirti kuo daugiau dėmesio jos saugumui, kad jėgainė būtų priimtinai šiaurės valstybėms. OMRI žiniomis, jis patarė įrengti naujus reaktorius, o ne tik remontuoti senuosius. Jo nuomone Lietuva neturėtų nutraukti bendradarbiavimo su Rusija branduolinės energetikos srityje, rašo ELTA. (Nukelta į 8-tą psl.)

Šiame numeryje

Tautybė ir pilietybė

Nors tai ir du skirtingi dalykai, bet būna pasimetimo

Švedų bendrovės susidomėjo Lietuva

Stoka abipusio pasitikėjimo — tai kliūtis verslui

Neapdairios politikos pavojai

Staciagalviškas politikavimas gali būti žalingas Lietuvai

Kerštas Jagomastų šeimai

Gyvenimo svajonė buvo — nors senatvėje kvėpuoti Lietuvos oru

Lenkai prieš lietuviškas mokyklas

Leisti vaikus į rusiškas mokyklas — gerai; dėl lietuviškų — triukšmas

Partizanų kovų metais Lietuvoje

Išsamiai apžvelgti trys ginkluoto pasipriešinimo laikotarpiai

Dabarties mokyklos atramos

Bet kurios žinios ir įgūdžiai turi turėti dorinį pagrindą

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20, mėmė – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalui kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomis redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063

RELIGINIAME GYVENIME

Vytauto Didžiojo universitetas birželio 18 d. baigė mokslo metus. Ta proga Mišias Kauno arkikatedroje bazilikos aukso arkivyskupas S. Tamkevičius, pamokslą pasakė kan. teisės katedros vedėjas kun. A. Jagelavičius. Arkivyskupas pašventino un-to vėliavą, linkėjo absolventams daryti tiems gera. Po Mišių kunigų seminarijoje buvo įteikti bakalaurų diplomai 14 klerikų ir 45 pasauliečiams. Iškilminge dalyvavo rektorius prof. Br. Vaškevičius, arkivyskupas S. Tamkevičius, teologijos fakulteto dekanas kun. V. S. Vaičiūnas, kiti un-to bei seminarijos atstovai. Iškalbų sėkmingai vyko; studentų vardu dėkojo Z. Zdanavičius ir A. Jurevičius.

Garbės daktaro vardai Vytauto Didžiojo universitete birželio 18 d. suteikti prel. prof. Antanui Rubšui ir žinomam visuomenės veikėjui išėjimoje dr. Antanui Razmai. VDU profesorius mons. Vyt. Kazlauskas supažindino su teologijos garbės daktaru prel. A. Rubšiu. Savo kalboje pabrėžė, kad tiesos pažinimas yra svarbesnis už visų mokslų atradimus bei pažangą. Taip iškilmingai Šv. Rašto reikšmę žmonijai gyvenime. Prel. A. Rubšys savo gyvenimą pašventęs šiai knygai studijoti. Tas studijas apvainikavo Senojo Testamento vertimu iš originalių hebrajų, aramėjų ir graikų kalbų. Prel. A. Rubšys sakė, kad, siekiant mokslo, žinojimo neužtenka. Žmogus ieško, kam galėtų atverti savo širdies paslaptis. Garbės daktaras linkėjo visiems Dievo širdies gerumu.

Tautos gedulo ir vilties diena birželio 14 d. buvo iškilmingai paminėta Kašiadoryse. Iškilmingas pradedos Kristaus Atsimainymo katedroje Mišiomis, kurias aukojo vysk. J. Matulaitis, buvę politiniai kaliniai mons. A. Svarinskas, prel. J. Jonys, kun. V. Sudavičius ir Sibire gimęs kurijos kancleris kun. R. Puzonas. Po pamaldų vyskupas suteikė palaiminimą būriui Krašto apsaugos savanorių. Procesija nuėjo iki geležinkelio stoties, kur vyskupas pašventino iš laukų akmenų pastatytą tremtiniams atminti paminklą. Iš tos vietos buvo išvežti 186 žmonės. Tik 46 sulaukė šios dienos. Dalyviai prie paminklo degino žvakutes, dėjo gėles. Prisimintina, kad prie Girelės miško raudonarmiečiai nužudė Merkinės kleboną kun. A. Juknevičių, Palomenėje kun. J. Tutiną ir daugiau kap 400 Pravienskių kalėjimo kalinių bei tarnautojų. Po minėjimo vysk. J. Matulaitis kurijos salėje tremtiniams surengė priėmimą, padovanų po knygą apie kašiadorių tremtinį arkivyskupą Teofilį Matulionį, išreikšdamas viltį, kad šis kankinys "netrukus bus iškeltas į altoriaus garbę".

Vilkaviškio vyskupas J. Žemaitis, MIC, dėkojo Dievui "už stiprybę kančios metais" per Mišias, aukotas Marijampolės prokatedroje minint Tautos gedulo ir vilties dieną birželio 14. Pamokslė taipgi priminė kankinį arkivyskupą Mečišlovą Reinį, kitus kunigus, ištremtus į Sibirą. 1941 m. vien tik iš Vilkaviškio parapijos ir Rytus buvo ištremta apie 100 kunigų, maždaug tiek vėliau pasitraukė į Vakarų. Po Mišių prie geležinkelio stoties buvo pašventintas paminklas. Dalyvavo ir kalbėjo miesto bei valdžios atstovai, Čechėnijos atstovė Lietuvoje A. Saijeva.

Tėsių vyskupijos 70-metis iškilmingai paminėtas Tėsiuose birželio 23 d. Prie iškilnių jungtos ir 55-tosios Rainių kankinių

žūties metinės. Išvakarėse Katedros aikštėje Žemaitės teatras parodė spektaklį "Kęstaičių žemaičiai". Iškilmingos pamaldos vyko aikštėje prie katedros. Mišias koncelebravo vysk. A. Vaičius ir daug vyskupijos kunigų. Jis sveikino gausius svečius, jaunimą, trumpai apžvelgė vyskupijos istoriją. Mišių pabaigoje pašventino krikščionių demokratų partijos vėliavą. Rainių kankinių minėjimas įvyko prie buvusio Tėsių kalėjimo. Čia kalbėjo mons. J. Gedvykus, mons. A. Svarinskas, seimo narys G. Vagnorius, buvęs kalinys E. Simonaitis, kiti kultūros bei švietimo darbuotojai. Kapinėse vyskupas pašventino prie kankinių kapo skulptoriaus A. Kmiečiaus pastatytą "Pieta". Minėjime dalyvavo daug jaunimo.

Kun. J. Zdebskui atminti Šlavantuose, kur jis klebonavo (1973-1984), birželio 15 d. seniūnija ir tikintieji surengė minėjimą. Švč. Mergelės Marijos Aplankymo šventovėje aukotos Mišios su traukė daug parapijiečių ir svečių iš kitų vietovių. Jas koncelebravo klebonas kun. Pr. Perlaitis su keliais septyniais kunigais. Po pamaldų šventoriuje pašventintas juodo marmuro kryžius su kun. J. Zdebskio nuotrauka ir iškaltu jo mintimi: "Palaiminta kančia, kuri atveria akis tiesiai". Minėjime dalyvavo valdžios pareigūnai, politinių partijų skyriai su vėliavomis, iškilmingai filmavo Lietuvos televizija.

Romoje iškilmingai paminėta tikybinė Lietuvos Brastos unijos 400 metų sukaktis. Toji unija yra vienas iš pavykusių gana gausių įvairiose šalyse vykusių bandymų suvienyti krikščionybę, 1054 m. suskilusią į Rytų ir Vakarų Bendrijas. Šio susivienijimo rezultatas Didžiojoje Lietuvoje kunigaikštystėje buvo graikų apeigų katalikų, mūsų kraštuose trumpai vadinamų unitais, atsiradimas. Ši Bendrija buvo paplitusi Gudijoje ir Ukrainoje. Unitai Gudijoje ir Ukrainoje buvo skaudžiai persekiojami. Gudijoje unitai beveik išnyko, bet Ukrainoje išsilaikė ir tapo net tautinio ukrainiečių savitumo pagrindu. Mums, lietuviams, ši tikybinė unija yra svarbi tuo, kad ji sūbrendo daugiausia teigiamai Didžiojoje Lietuvoje kunigaikštystėje. Tikybinės unijos priešininkai buvo linkę laikyti ją kaip potirdentinės Katalikų Bendrijos proveržį arba kaip grynai politinį suarmumą, kurio tikslas buvo atskirti DLK gyvenusius slavus nuo tikybinės ir politinės Maskvos įtakos. Istorinė tiesa tačiau buvo kitokia.

Maldos ir pasninko sąjūdis. Iš Lietuvos gautame laiške rašoma, kad Plungėje plinta bei stiprėja maldos bei sauso pasninko sąjūdis, siekiantis prisidėti prie dvasinio Lietuvos atgimimo. Minėtam laiške sakoma: "Šiame sumaišties pasaulyje, kai šėtoniškos jėgos draskosi ir drasko, maišos žmonių protus ir jausmus, – malda, pasninkas, įprasminama kančia stengiamės tas piktašias jėgas nugalėti. Dieviškoji šviesa lydi mus visus, o Plungės parapijoje ji sklinda ypač per mūsų mylimo kunigo Petro Naslėno maldas, pamokslų žodžius. Jo paraginti 1991 m. gruodžio mėnesį pradėjome ilgalaikę sauso pasninko (bado) auką. Kiekvienas, kuris ryžtasi pasninko aukai, užrašo lapelyje datą ir intenciją. Tą dieną nieko nevalgo, daugiau meldžiasi. Lapelį atneša ir įdeda į tam skirtą dėžutę ant Šv. Jėzaus Širdies altoriaus. Sekmadienį mūsų aukų lapelius kunigas Mišių metu padeda ant didžiojo altoriaus.

Kupiškio miesto Gedimino gatvė

Nuotr. H. Paulausko

Neapdairios politikos pavojai

VILIUS BRAŽENAS

Neseniai Floridoje sprandą nusilaužė žmogus, nerdamas stacia galva upėn, prieš tai nepatikrinęs vandens gilumo. Pasirodo toje vietoje būta vos tik virš pėdos vandens. Keisčiausia, jog taip pasielgė ne koks vaikas, o 31 metų amžiaus vyras.

Apgailestina, kad panašiai yra įvykę, ir kartais tebevyksta, politinėje veikloje bei tokios veiklos planavime. Deja, ir mūsų šalyje nėra tokio politikavimo išimtis. Išeivijos politinės veiklos vadovai, prieš imdamiesi kurios nors naujos veiklos, labai retai pateikdavo savo planus visuomenei apsvaistyti. Per daugai buvo – "Roma locuta, causa finita" – "Roma pasisakė, byla baigta".

Man rodosi, panašiai įvyko su mūsų šaliai Šiaurės Atlanto Sąjungos – SAS (NATO) plėtimu į Rytus politiką. Į ją buvo nerata nepasvarčius, kaip gilus geopolitinis vanduo, kas jo dugne, bei kas ir kodėl skleidžia keisčiau atrodantį SAS nardymo sportą. Jei būtume giliau pažvelgę į SAS plėtimo klausimą ir bent kiek jį pasvarstę spaudoje ar svarstybose, gal savo politiką būtume planavę žvelgdami į dabartinę geopolitinę tikrovę.

1. Nors Sov. Sąjunga subyrėjo, branduolinius ginklais stipriai ginkluota Rusija tebėra pavojinga karinė jėga. Tai ypač svarbu žinant, jog JAV valdantysis elitas sabduoja erdvės priešrakietinio skydo (SDI), dabar jau net patobulintos sistemos, įgyvendinimą. Todėl branduolinio šantažo akivaizdoje Maskvai paprastai nuolaidos Vašingtonas per SAS plėtimo politiką pastato Rusijos kaimynus prieš "sužeistos meškos" grėsmę. Lietuva šiandien jautusi kur kas saugiau, jeigu nebūtų girdėta "SAS plėtimo į rytus" retorikos.

2. SAS plėtimo retorikos grūdus nuo pelų atsijojus paaikėja, jog visa tai neturi nieko bendro arba bent mažai kaip bendro su Europos ar JAV karinio saugumo klausimu. Iš viso to išryškėja globaliniai užmojai sukljuoti milžinišką Euroazijos regioninį konglomeratą. Juk SAS plėtimo kalbos prasidėjo su Rusijos ir SAS įjungimo situimais. Todėl buvė šokinėjama nuo SAS į "Partnerystės taikai" projektą ir atgal. Vienu metu Maskva siūlė SAS pajungti Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai (Helsinkio aktui). Tuo Maskva norėjo išplėsti savo įtaką Europai vietoj Vakarų įtakos Rusijai.

Lietuvos dienraštis "Respublika" 1994 m. sausio 14 d. laidoje rašė, jog prez. Clintonas, lankydamasis Ukrainoje, pareiškė: "Kol Rusija netaps SAS nare, į šią organizaciją ne-

bus priimta nė viena buvusi SSSR respublika". Šių metų birželio 14-20 "Apžvalgoje", stropiai paruoštame straipsnyje "NATO politika Vidurio ir Rytų Europoje", skaitome: "Lesas Aspinas (turbūt Les Aspin?), dabar jau buvęs gynybos sekretorius ir Partnerystės koncepcijos autorius, yra pastebėjęs, kad NATO programa visoms jos dalyvėms (tokia teisė suteikta visoms Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos narėms, t. y. nuo Atlanto iki Vladivostoko) teikia lygius šansus". Čia nelaukta išlenda globalinio regionalizmo yla: "Nuo Atlanto iki Vladivostoko!"

Yra ir daugiau įrodymų, verčiančių suabejoti idėją, jog SAS yra Vakarų tik saugumo įrankis. SAS, kaip ir SEATO (Pietvakarių Azijos sutarties organizacija) gimimo metrikos rodo, jog tos organizacijos gimdyvė buvo Jungtinių Tautų organizacija. JT chartos paragrafai 52-54 aiškiai įgalioja kurti "regionines struktūras", siekiant "palaikyti tarptautinę taiką ir saugumą". Tad nenuostabu, kad ir Vietnamo kare nebuvo leista siekti pergalės prieš komunizmą, faktinai kariaujant SEATO rėmuose.

"The New American" žurnalas jau 1995 m. balandžio 3 d. laidos straipsnyje "Užmaskuota komanda" skaitytojams priminė SAS steigėjų tikruosius tai organizacijai skirtus uždavinius. JAV valstybės departamento psekretoris Robert Lovett, ruošdamas SAS kelią į pasaulį, globalistų CFR organizacijos žurnale "Foreign Affairs" 1949 m. balandžio laidoje rašė: "Regioninė valstybių organizacija, suformuota JT rėmuose, gali tik sustiprinti šią organizaciją". Reiškia SAS buvo formuojama JT įtakai praplėsti. 1960 m. kitas globalistų CFR narys Elmo Roper gyrė SAS įsteigimą kaip "vieną iš pozityviausių žingsnių vieningo pasaulio kryptimi". Tokiu būdu amerikiečiai, pavyzdžiui, kurie priešinas savo karių pajungimui SAS komandai, yra apgaunami, vykdam JT globalinio uždavinio po SAS vėliava.

Aišku, turėdami galvoje dabartinę Lietuvos padėtį, negalėjome ir negalime neįsijungti į SAS praplėtimo chorą. Vis dėlto, kaip jau esu rašęs, iš pat pradžių mūsų šūkis turėjo būti: "Arba visi (į SAS), arba nė vienas!" Tokiu atveju su parama tu amerikiečių, kurie nemato jokios logikos SAS praplėtime ir Rusiją, būtume bent išsiderę tvirtesnes garantijas ir Vakarų įsipareigojimą, jeigu Lietuva, SAS pajudėjus į buvusius satelitus, būtų palikta už durų. O gal, chore disonansui kilus, tas klausimas būtų iš viso atidėtas "neribotam laikui". Dabargi, karštai agituodami už SAS praplėtimą į rytus, gal tapome Lenkijos, Vengrijos, Čekijos, Slovakijos ar kitų narystės besąlyginiais agitatoriais. Dar ir dabar būtų nevėlu pereiti į "visi, arba nė vieno" politinę liniją, ieškant tai linijai paremti taktikų, kurių interesai tuo klausimu sutaptų su mūsųiais.

Stacia galva nėrimas į SAS politiką nebuvo pirmas stacia galviškos politikos pavyzdys išeivijos gyvenime. Tarp kitų atvejų buvo stacia galva nerata ir mums pakištą "žmogaus teisių" kubilą, nekreipiant dėmesio į tai, jog tas šūkis iš tikrųjų pakeitė nepriklausomybės ir laisvės politiką. Tuo buvo reikalaujama tik žmogaus teisių paisyimo... kad ir vergijoje. Metų metais buvo stipriai įsikibinta ir "okupacijos nepripažinimo" šaka, nesiimant praktiškos politikos, pvz. organizuoto protesto prieš Sovietų Sąjungos rėmimą per "detentę" Sovietijos tautų kalėjimo medžiui iš šaknų išversti.

Kadangi, kaip daug kur girime, dabartinė geopolitinė padėtis yra žymiai painesnė, negu buvo sovietų imperijos laikais, stacia galviškas politikavimas yra dar labiau neleistinas ir, ko gero, žalingas Lietuvos respublikos interesams.

● **FAKTAS**, kad tremtis daugeli nublaskia į nevaisingumą. Bet taip atsitinka beveik vien su mažai gabiais, kurie tik tirštos tautinės atmosferos dėka šiaip taip galėjo išvystyti. Jei tokie, patekę svetur, ten nutyla, tai niekam iš to nuostolių nėra.

J. ERETAŠ

PADĖKA

Visagaliui pašaukus, 1996 m. balandžio 26 d., amžinybėn iškeliavo mūsų brangus vyras, tėvelis, uošvis ir senelis

a. a. KAZIMIERAS ČEPAITIS

Iš Jūsų visų – giminių, artimųjų ir bičiulių – patyrėme daug nuoširdumo, užuojautos ir pagalbos.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. Eugenijui Jurgučiiui, OFM, ir kun. Julijui Sasnauskui, OFM, už velionies lankymą, už maldas laidotuvių namuose, atnašautas Mišias ir apcigas kapinėse. Ačiū Danguolei Radkieniui už giesmes, Vytautui Taseckui už atsisveikinimo žodžius ir Pauliui Vytui už vargonavimą laidotuvių namuose.

Esame labai dėkingi visiems už apsilankymą laidotuvių namuose, dalyvavimą Mišiose ir palydėjimą į Šv. Jono lietuvių kapines Anapilyje.

Ačiū už užprašytas Mišias, gėles, aukas "Tėviškės žiburiams", "Tremtinių fondui", alkanų valgykloms Lietuvoje, Lietuvos našlaičiams, Kovai vėžio liga sergantiems, Tėvynės sąjungai ir Linkuvos šventovei.

Dėkojame už pareikštas užuojautos žodžius, laisvais ir spaudoje.

Jūsų nuoširdumas mus stiprina ir guodė –

ŠEIMA

Lankydamasis Lietuvoje iškeliavo amžinybėn

Atsisveikinant su a. a. kunigu VALDEMARU CUKURU, atvykusiu iš Amerikos į gimtąjį savo kraštą

Vežamas greitosios pagalbos automobiliu iš Vilniaus arkikatedros į Santariškių universitetinę ligoninę kunigas V. Cukuras (g. 1915) prisiminė Biržų gimnaziją, jos mokinius, monsinjorą K. Vasiliauską. "Mūsų Kaziukas, nors jau atšventė kunigystės 50-tį, vis tiek Kaziukas. Tai va, kokius žmones išaugino Biržų žemė".

"Tai va"... Liepos 17-ąją, trečiadienį, į rytines Mišias arkikatedroje atėjo, kaip buvo ketinęs. Mišių prie šv. Kazimiero karsto, karaliaičio koplyčioje, labai laukė – norėjo su labai gerbiamu arkivyskupu pasimatyti. Atėjo, alsavo sunkiai, blogai jautėsi, vos vos tekalbėjo. (Vėliau paaikėjo, kad temperatūros turėjo 39,6°). Arkikatedros klebonas K. Vasiliauskas, "mūsų Kaziukas", prašė pasėdėti, pailsėti. Nesutiko, nuėjo laikyti Mišių sykiu su arkiv. A. J. Bačkui, dar keturiais kunigais, svečiais iš JAV (A. Kontautas – kunigų vienybės pirmininkas, J. Rektaraitis, vicepirmininkas, P. Karvelis, J. Mahoney). Tai buvo paskutinis Mišios prie sidabrinio karaliaičio karsto, šventojo relikvijų, besišypsiančios altoriaus Madonos.

Kai grįžo į zakristiją, gyd. Rūta Danienė jau laukė. (Vėliau ji pasakojo, kad mons. K. Vasiliauskas paskambino, paprašė: "Imk lėktuvą ir skrišk"). Vos pamčiusi ateinantį, suvokė, kokia rimta padėtis. Vežamas į ligoninę teiravosi, kokie čia nauji rajonai, prisiminė Biržų gimnaziją, apgailestavo – "labai norėjau aplankyti Bačkio tėvelius, nesupėjau", seną bičiulę Antanę Kučinskaitę. Putnamo seselėm prašė pasakyti – "grįšiu po poros savaitių". Mintis bangavo, plaukė tai į praeitį, tai ateitį, bet nei žodelio apie savijautą, apie save.

Ligoninės priesalyje pasidžiaugė gėlėmis, šviesa, tvarka. Gydytojai pasiūlė į palatą nuvežti, atsisakė; sutiko įsikibinti į parankę jai, broliui, taip pat kunigui V. V. Cukurui, Molėtų parapijos klebonui. Ėjo labai, labai lėtai, pailsėdami (iš pradžių į rentgeną, kur paaikėjo abipusis plaučių uždegimas, temperatūra 39,6°). Saulėtoje vienos lovos palatoje vėl pasidžiaugė aplinka, atėjusia sesele – "švelni kaip angelas". Kalbėjo: "Noriu miego, išsimiegosiu būsiu tvirtas". Po kelių valandų, vidurdienį (13,30 val.), iškeliavo amžinybėn. (Tą valandą Nemunėlio Radviliškiję laukė giminės. Ten buvo numatytas susitikimas...) Mirė ant brolio rankų. Po skrodimo nustatytas ūmus širdies vainikinių kraujagyslių nepakankamumas. Gydytojai stebėjosi, kaip su tokia širdim, tokiomis kraujagyslėmis galima buvo gyventi? Galima, jei mirtingą kūną palaiko didi dvasia. Paskutinėje kelionėje į ligoninę aplink tematė gyvenimą, saulę, gėles, švelnumą. Nepasakė nė žodelio apie save.

Testamente velionis buvo prašęs palaidoti Putname, tėviškėje, arba... Daugtaškis po "arba" leido pasirinkti... Vilnių. Kas žino, gal būt į jį skrido mintimis, rašydamas paskutinę valią? Į valios įgyvendinimą labai dėmesingai pažūrėjo ne tik arkiv. A. J. Bačkis, mons. K. Vasiliauskas, brolis, bet ir miesto valdžia, kapų vadovė. ("Mums garbė tokį žmogų laidooti", "kapą iškasim veltui"). Iškasė labai gražioje išrinktoje vietoje Antakalnio kapuose, šalia rašytojų, dailininkų. (Apačioje ką tik palaidoto N. Vėliaus kapas).

Liepos 19-tąją, penktadienį, iškilmingas Mišias laikė arkiv. A. J. Bačkis, Kašiadorių vyskupas J. Matulaitis, velionies brolis kun. V. V. Cukuras, giedoją arkikatedros jaunimo chorą (vadovė G. Savickaitė). Į Mišias atėjo A. J. Bačkio tėvai (jų aplankyti velionis nespėjo...), Romos lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos rektorius mons. A. Bartkus, Anapilio kle-

A. a. kunigas VALDEMARAS CUKURAS

bonas (Kanadoje) kun. J. Staškus, apie 20 kunigų. Katedra pilnutėlė. Pamokslą pasakė monsinjoras K. Vasiliauskas, pažinojęs velionį nuo jaunystės iki paskutinės dienos.

Pamini biografiją. Kunigas V. Cukuras – biržietis. Gimnaziją baigė 1933 m., po penkerių metų įšventintas kunigu. Po dešimties (1948) – Romoje, Gregoriniam universitete, gauna filosofijos daktaro, o dar po dviejų metų (1950), taip pat Romoje, Šv. Tomo universitete (Angelikume) – teologijos daktaro laipsnį. Tais pačiais metais apsigyvena JAV-se, kur profesoriauja Annherst'o kolegijoje, Connecticut kunigų seminarijoje, taip pat dirba sielovadoje.

Nuo gimnazijos laikų uolus skautas, ateitininkas, vėliau ne vienerius metus tiek vienų, tiek kitų dvasios vadas. Prisiminė gimnaziją baigusius žymiuosius literatus, kunigus – B. Brazdžionį, A. Sušinską, V. Cukurą ir kt.

Dailios išvaizdos, jaunas, gražiabalsis, jau ankstyvą pavasarį pamilęs vertybes, paženklinęs amžinatvės ženklą. Apdovanotas Dievo dideliais gabumais sugebėjo juos atskleisti. Pats idealistas, žavėjo traukė jaunimą. Nesukaukęs materialinių vertybių gyvenime, pasiekė didžiausio laimėjimo – visas dvasines vertybes investavo į jaunų idealistų širdis. Net pokario audrą nualinti, atvažiavusi kapelioną pasitikdavo būvę mokiniai. Ar tai ne puikiausias įrodymas, kad pasėtas tiesos, gėrio grūdus nesunyko, liko neišrautas? Mokiniai važiuojo pas jį, kaip pas dvasios vadą.

Kapinėse geduliniams pamaldoms vadovavo arkiv. A. J. Bačkis, giedoją Molėtų parapijos giesmininkai. Atsisveikindami kalbėjo: Lietuvos ateitininkų federacijos pirmininkas Vidas Abraitis, Kardinolas lietuvių kunigų vienybės vardu Anapilio klebonas kun. J. Staškus, Lietuvių katalikų mokslo akademijos dr. N. Kitkauskas, jaunimo vardu – prof. A. Žygas, Jurbarko mokiniių vardu (ten yra dirbęs kapelionu) – A. Gabalienė.

Rasos Razgaitienės, atvykusios iš JAV su Tautos fondo užduotim, žodžiais palaidotas gražiai, iškilmingai ir natūraliai.

Nesugrįš po dviejų savaičių pas Putnamo seselės didi, šviesi asmenybė. Jos marus kūnas išlįsi gražioje Antakalnio kapų kalvelėje, o darbai ir veikla primins pasirinkusį vertybes, paženklinęs amžinatvės ženklą.

Genovaitė Gustaitė, Vilnius

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių Namus)

Tel. 416 535-6252

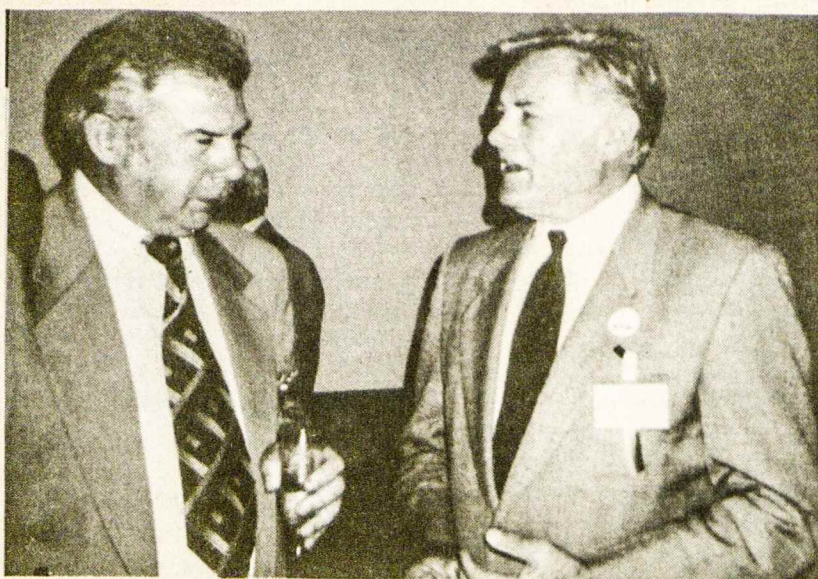
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontaktų lėšiai (contact lenses).

A+A

VYTAUTUI PULKAUNINKUI,
mūsų Bendruomenės nariui, mirus,

jo žmoną Onutę ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

KLB Oakvillės apylinkė

Lietuvos kultūros ministeris J. NEKROŠIUS buvo atvykęs į X-ją Lietuvos tautinių šokių šventę Čikagoje. Jis čia matomas prieššventiniame svečių priėmime kartu su vietos lietuvių visuomenininku V. ADAMKUMI. Nuotr. E. Šulaičio

“Norėtusi užmigti amžinai...”

Atsisveikinusi su a.a. inžinieriumi ALBINU PAŠKEVIČIUMI Otavoje

Dipl. inž. Albinas Paškevičius mirė 1996 m. liepos 4 d. ir buvo palaidotas 1996 m. liepos 6 d. Notre-Dame kapinėse Otavoje šalia savo žmonos ir sūnaus.

Otavos lietuvių kapelionas kun. dr. Viktoras Skilandžiūnas, tardamas atsisveikinimo žodį laidotuvių apeigų metu, gražiai pastebėjo, kad Velionis buvo žmogus, kuris savo gyvenimą paskyrė Dievui, Tėvynei ir šeimai. Tai trumpai, bet tiksliai apibūdina Velionies gyvenimą, kurio protas išliko skaidrus iki paskutinio atkvėpio.

A. Paškevičius gimė 1909 m. kovo 1 d. Jėlikiuose (dabar Latvijoje). Baigęs gimnaziją Biržuose 1927 m. pradėjo studijas VD universiteto Technikos fakultete, kurį baigė 1935 m. Karinę prievolę atliko Karo mokykloje 1936 m., ir išėjo į atsargą su jaunesnio leitenanto laipsniu. Po to dirbo iki 1939 m. kaip Ukmergės apskrities inžinierius ir pastaraisiais metais buvo apdovanotas Lietuvos prezidento DLK Gedimino IV laipsnio ordinu. 1939-1940 m. buvo paskirtas Vilniaus miesto vyresniojo inžinierium ir vėliau viceburmistru.

Frontui artėjant 1944 m., jis su šeima pasitraukė į Vokietiją, iš čia – į Kanadą, kur 25 metus dirbo Kanados krašto apsaugos ministerijoje kaip inžinierius. Atvykęs Otavon, įsijungė į lietuvių bendruomenės veiklą, dalyvauja steigime Pasaulio lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Otavos skyriaus.

Velionis 11 kartų buvo KLB Otavos apylinkės pirmininku, vadovavo tautinei ir kultūrinei lietu-

A. a. inžinierius ALBINAS PAŠKEVIČIUS

Nuoširdus ačiū visiems. V. Balsevičius

Švedų bendrovės susidomėjo...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Vizų problema

Vizų tarp Švedijos ir Lietuvos (taip pat ir kitų Baltijos kraštų) reikalas gali būti vienas iš svarbiausių stabdžių, verčiančių užsienio bendroves ieškoti rinkų kitur. Švedija ketina pasiekti Danijos pavyzdžiu ir vizas panaikinti. Tam reikalingi dokumentai jau paruošti. Tačiau Švedijos vyriausybė atsisako juos pasirašyti, kol Lietuva nepriims Ženevos konvencijos nuostatų patbegėlių reikalui.

Turistinės galimybės

Vizų panaikinimas paskatintų turizmą skersai Baltijos jūros. Taliną ir Rygą švedai gerai pažįsta iš mėgstamų poilsio kelionių jūriniais keltais. Tačiau Vilnių, Kauną ar Klaipėdą ne kiekvienas švedas suras žemėlapyje. “Turizmui plėstis svarbiausia įvesti patogų transportą, pvz. keleivinį keltą”, sako Milton iš SAS. Tommy Bendscik

entuziastingai pritaria švedų ir kitų užsienio turistų atostogoms nebrangiose Lietuvos vasarvietėse. “Švedų ir kitų skandinavų turistų potencialas Lietuvoje neišnaudotas. Palangos ir Nidos paplūdimiai, neseniai garsėję visoje Sovietų Sąjungoje, būdami Skandinavijos pašonėje, Švedijoje praktiškai nežinomi”.

“Švedų dienos”

“Swedish Trade Council”, SAS (Scandinavian Airlines System) ir “Verslo žinios” iš “Dagens Industri Group” birželio 11-13 d.d. surengė “Karolina Exhibition Centre” Vilniuje “Švedų dienas”. Rengėjai naudojosi pernykšte tokių dienų patirtimi Petrapilyje ir Rygoje. Vilniaus parodoje dalyvavo per 50 švedų bendrovių. Ją atidarė ministras pirm. Mindaugas Stankevičius ir švedų prekybos ministras Bjorn von Sydow.

Sulietuvino –

Vytautas P. Zubas

Didvyriai nemiršta

Paminėta partizanų vado 50 metų žūties sukaktis

Pietų Lietuvos srities partizanų vado plk. leit. Juozo Vitkaus-Kazimieraičio 50 metų žūties minėjimas įvyko 1996 m. birželio 29 d. Varėnos rajono Kabelių bažnytkaimis seniai regėjo tiek žmonių, karių, šaulių, vėliau. Šventinis renginys prasidėjo Šv. Mišiomis Kabelių šventovėje, kurias atnašavo Juozas Vitkus vaikaitis kun. Gintaras Vitkus.

Po Šv. Mišių Dainavos SKATo rinktinė, Alytaus, Varėnos, Prienų šaulių būriai, buvę partizanai išsiriavo prie buvusio girininkijos pastato, kuriame 1944 m. gyveno ir dirbo plk. leit. Juozas Vitkus. Iš čia 1945 m. jis išėjo į pogrindį, sujungė atskirus partizanų būrius, sudarydamas Dainavos partizanų apygardą. Juozas Vitkus – slaptyvardžiu Kazimieraitis buvo pirmas šios apygardos vadas. Vėliau, pietinės Lietuvos dalies partizanams susijungus į Pietų Lietuvos sritį, Kazimieraitis išrenkamas jos vadu. Buvo labai religingas, reiklus sau ir kitiems, turėjo autoritetą partizanų-eilinių ir vadų tarpe.

Atidengiamą memorialinę lentą: orkestrui sugrojus Lietuvos himną, kalbėjo kun. Gintaras Vitkus. Savo senelį jis pažįsta iš tėvo pasakojimų: “Buvo giliai tikintis, doras, sąžiningas, visą savo gyvenimą pašventęs

Dievui ir Tėvynei...”

Iš Kabelių automobilių virtinė nusitęsė smėlėtais Dzūkijos keliais Drūto ežero link. Ten, pušynėlyje, prie Dumskalbės, kur buvo Kazimieraičio štabo bunkeris, kun. Gintaras Vitkus pašventino savo senelio Kovų įamžinimo paminklą – du kryžius: Dievui ir Tėvynei.

Prisiminimais dalijosi buvęs Kazimieraičio štabo ryšininkas, legendinis kankinys Liudas Muliarskas iš Alytaus, ryšininkas-partizanas Jakavonis. “Davėme priesaiką tarnauti Dievui ir Tėvynei ir priesaiką tesėsime” – kalbėjo SKATo vadas Juozaitis. Visur tylą ir susikauptimą. Čia partizanų pėdos, čia jų dvasia ir kraujas.

SKATo kareiviai vaišino tradicine koše ir gira. Toliau kečiai kečiai nuvedė į Žaliamisškę, kur 1946 m. liepos 2 d. sunaikinti sužeistas kovoję buvo Pietų Lietuvos srities partizanų vadas plkn. leit. Juozas Vitkus-Kazimieraitis. Prie paminklo vėl sustingo SKATo rinktinės kariai, šauliai, palinko žilos partizanų galvos. Stovėjo liūdentys 5 sūnūs, vaikaičiai, provaikaičiai. Nuaidėjo šūvių salvės ir paskutinės dainos žodžiai: “Lietuva brangi, mano Tėvyne”.

Didvyriai nemiršta.

M. Gražulienė

Turgelių lietuviškos mokyklos mokinės. Jas lenkų veikėjai vadina “sugedusiais obuoliais”

Lenkai prieš lietuviškas mokyklas

Rytų Lietuvoje tebevargsta lietuviškos mokyklos, persekiojamos lenkų veikėjų

“Kurier Wilenski” š. m. birželio 25 d. laidoje rašo: “Tai jau tapo liūdna kasmetine tradicija: Glitiškių kaime birželio 20 d. rengiamos gedulingos iškilmės pagerbti šios vietovės gyventojams, kuriuos išžudė lietuviai policininkai.”

Susirinkusieji daugiau liūdėjo dėl kitos priežasties negu dėl įvykio prieš 52 metus. “K. W.” birželio 25 d. laidoje rašo: “Paberžės vidurinės mokyklos mokytoja Teresa Berezinska (...) drebantiu ir nervišku balsu pranešė susirinkusiems, kad šiais mokslo metais Glitiškių lenkų šeimų vaikai eis į lietuvišką mokyklą. Ši žinia nustelbė visas kitas prakalbas. Vėliau ‘Kurier’ korespondentui buvo pasakyta, kad šiuo metu Glitiškėse gyvena 7 lenkų šeimos, kurių tėvai savo noru pasiūlytavo vaikams į pirmą lietuvišką mokyklą, nors Glitiškių pagrindinėje mokykloje yra visos sąlygos mokyti lenkų kalba. (...) W. Tomaszewski (Lietuvos lenkų sąjungos Vilniaus rajono pirmininkas) pareiškė: ‘Sunku suprasti, kad lenkai savo noru atima vaikams galimybę mokyti tėvų kalba. Gėda – kreipėsi kalbėtojas į Glitiškių gyventojus – gėda jums prieš tuos, kurie žuvo vien todėl, kad buvo lenkai’. (Nė visai taip, J.B.).

Tas pats dienraštis birželio 18 d. laidos straipsnyje “Sugedę obuolys niekam naudos neatneš” ragina tėvus nesiųsti vaikų į lietuviškas mokyklas ir baigia šitaip: “Lenkas vaikas netaps lietuviu vien todėl, kad baigs lietuvišką mokyklą. Bus kaip sugedęs obuolys, kuris niekam neduos naudos. (...) Glitiškėse dar nė vienas vaikas nėra įrašytas lenkiškon klasėn, kai tuo tarpu lietuviškoje mokykloje jau yra 17 pareiškimų...”

Dar “tarybiniais” laikais bu-

vo pastebėta, kad lenkiškos mokyklos nepakankamai gerai išmokydavo lietuvių ir rusų kalbų, ir jų absolventai turėjo sunkumų įstoti į aukštesnias mokyklas. Todėl didelė dalis lenkų tėvų siuntė savo vaikus į rusišką mokyklą. Žlugus sovietų

valdžiai rusų kalba tapo mažiau reikalinga, ir lenkai tėvai pasiuntė vaikus į lenkiškas mokyklas. Dalis jų greit pastebėjo, kad problema liko ta pati ir jie nukreipė savo vaikus į lietuviškas mokyklas. Kol lenkai leido vaikus į rusišką mokyklą, buvo ramu, bet kai jie juos ėmė siųsti į lietuviškas mokyklas, kilo triukšmas. Lenkų frakcijos seimo narys J. Minciewicz pasakė, kad Lietuvoje prievarta yra bandoma lenkus nutautinti. Vilniaus ir Šalčininkų rajonų lenkiškos savivaldybės neduoda lietuviškoms mokykloms patalpų, nubalsavo Turgeliuose neleistį įsteigti penktos lietuviškos klasės, žadama taip pat nusteigti penktos klasės ir Sužionyse. Tai daroma siekiant priversti tėvus siųsti vaikus į penktą lenkišką klasę ir tuo būdu sugrąžinti visą lietuvišką mokyklą.

“Lietuvos aidas” š. m. birželio 6 d. laidoje rašo, kad prie šios akcijos prisideda Turgelių klebonas kun. Aszkiewicz, kuris važinėja po kaimus ir ragina tėvus nesiųsti vaikų į lietuviškas mokyklas. Glitiškių tėvai dėl vaikų leidimo į lietuviškas mokyklas buvo sugėdinti, o jų vaikai pavadinti “sugedusiais obuoliais”.

Šalčininkų rajono vyresnio amžiaus čiabuviai pamena, kad jų seneliai kalbėjo lietuviškai. Tarpkario metais vien tik Dieveniškų valsčiuje buvo šešios lietuviškos mokyklos. Jos vėliau buvo Lenkijos valdžios uždarytos. Argi Lietuvos valstybėje lietuviškos mokyklos vėl bus žlugdomos? J.B.

Prie paminklo partizanų vadui Kazimieraičiui Dumskalėje prie Drūto ežero Varėnos rajone. Prie kryžiaus dešinėje – Liudas Malinauskas, Kazimieraičio štabo ryšininkas. Žemiau – kalba kun. Gintaras Vitkus, Kazimieraičio vaikaitis

Kerštas Jagomastų šeimai

Nacių gestapininkai sušaudė Jagomastų šeimą, persikėlusią iš Tilžės į Vilnių. Pasakoja Janina Raubaitė gyvenanti Kalifornijoje

IGNAS MEDZIUKAS

Prieš 55 metus (1941.VL30) Paneriuose, prie Vilniaus, buvo nužudytas Enzys Jagomastas, jo žmona, sūnūs Dovas ir Jurgis, duklė Ona su vyru Emilium. Enzys Jagomastas buvo didelis Lietuvos patriotas, kilnus lietuvių tautos sūnus, gimęs 1870 m. kovo 22 d. Lumpėnuose, Šilutės apskr. Visuomenės veikėjas, redaktorius ir leidėjas. Visą gyvenimą praleido Tilžėje, dalyvaudamas lietuviškoje veikloje, leidybą ir platindamas lietuvišką spaudą. Savo vaikus išaugino sąmoningais lietuvišiais. Įsteigė Tilžėje spaustuvių ir leidyklą “Lituanica”. Spausdino lietuvišką laikraštį ir knygas. Buvo išrinktas Lietuvių susivienijimo Prūsijoje pirmininku. Aktyviai dalyvavo politinėje veikloje renkant atstovus į Prūsijos ir Vokietijos seimus. Dar jaunystėje pasirašinėjo “Žemaičių ir Lietuvos apžvalgos” redaktorių. Redagavo “Lietuvišką laiką”, nuo 1897 m. pavadintą “Aušra”. Nuo 1924 m. leido “Naująjį Tilžės keleivį”, vienintelį lietuvių kalba laikraštį į pietus nuo Nemuno. Spausdino lietuviškus kalendorius.

Įsigalėję Vokietijoje nacionalsocialistai 1940 m. sustabdė lietuvių kalbą spaudą. Nuo 1929 m. jis leido lietuviškos dvasios laikraštį “Unsere Stimme”, kuriame atremdavo vokiečių išpuolius. Savo spaustuvių išspausdino Vydūno vokiškai parašytus veikalus: “Litauen im Vergangenheit und Zukunft” ir “Sieben Hundert Jahre deutsch

– litauischer Beziehungen”.

1941 m. kovo mėn. E. Jagomastas su šeima buvo priverstas persikelti į Lietuvą, kuri tada jau buvo bolševikų okupuota. Jo sūnus Jurgis nuo 1937 m. V.D. universitete Kaune studijavo humanitarinius mokslus, 1940 m. persikėlė į Vilniaus universitetą.

Apie Jagomastų šeimą enciklopedinės žinias papildė Janina Raubaitė (vėliau Rukšėnienė), gyvenanti Kalifornijoje, kuri studijuodama Vilniaus universitete susipažino su jauniausiu Jagomastų sūnum Jurgiu. Tarp jų užsimezgė draugystė. Jos prisiminimu, Jurgis pasakojo, kad jaunystėje neturėjęs draugų, nes tėvas buvo uždraudęs atsivesti į namus vokiečių kilmės draugus. Jis neleidė vaikams namuose kalbėti vokiškai, nes nuo vokiečių buvo daug nukentėjęs. Savo dukteriai Onai neleido tekėti už vokiečių kilmės vyro, kol jis neišmokė lietuvių kalbos ir nepakeitė pavardės iš Meklenburg į Vilmantą.

Vienas sūnus, vedęs prieš tėvo valią, buvo išsižadėtas. Janina prisimena kartą sutikusi Jurgį, kuris buvo labai gerai nusiteikęs. Paaiškėjo, kad jis buvo gavęs iš savo brolio, gyvenusio Bavarijoje, laiką. Laiškė rašė, kad gimęs sūnui jį pakrikštiję Jurgio vardu, ir jis tapo dėde.

Jurgis mylėjo šeimą ir buvo jos mylimas. Dažnai iš namiškių gaudavęs laiškų. Sesuo bendradarbiavo Lietuvos spaudoje ir honorarą pervedavo Jurgiui.

Rašytojas LIUDAS DOVYDĖNAS, gyvenantis JAV-ėse, aplankė Lietuvą po 52 metų, būdamas 90 metų amžiaus. Iš kairės: Elena Garmiūtė-Dovydienienė, Liudas Dovydas, Elzbieta Dayton-Dovydienienė; II eilėje: Jonas Dovydas, Lietuvos rašytojų s-gos pirm. V. Sventickas

Janina prisimena (Jurgis jai pasakojo), kad naciams atplėšus Klaipėdos kraštą tėvas jam rašęs negalys valgyti ir miegoti. Žinąs, “kad ir tu, Jurgi, ir visa Lietuva verki dėl tokios didelės skriaudos, kurią mums vokiečiai padarė”.

Dar Janina prisimena vieną tėvo laišką Jurgiui, kurį jis parašė prieš persikeldamas į Lietuvą. Prieš tai Jurgis tėvams buvo rašęs: reikia kaip galima ilgiau delsti persikelti į Lietuvą, nes čia esą neramu, rusai suiminėja lietuvius. Tėvas laiške rašė: “Tu žinai, Jurgi, kad mano gyvenimo svajonė buvo gyventi Lietuvoje. Aš jau pavargau kovodamas su vokiečiais. Galėsiu nors senatvėje kvėpuoti Lietuvos oru. Rusams aš nieko nepadarau, tai manęs nelies, o jei reikės mirti, mirsiu numylėtojo žemėj”.

Greit po to visa šeima – tėvas, motina, brolis Dovas, sesuo Ona su vyru persikėlė į Lietuvą ir apsigyveno Vilniuje. Tačiau neilgai džiaugėsi tėvyne, nes jie tapo teutonų ainių patalogiško keršto aukomis – suimti ir be jokio teismo sušaudyti Paneriuose. (“Encyclopedia Lituanica” ir Tarybų Lietuvos enciklopedija jų mirties datą nurodo 1941 m. birželio 30, o “Lietuvių enciklopedija” – rugpjūčio 23).

Kodėl Jagomastų šeima buvo nužudyta? Ar tai buvo vien kerštas už praeitį, o gal patys lietuviai prisidėjo? Janina prisimena, kad Jagomastams apsigyvenus Vilniuje, Jurgis pasakojo turėjęs nemalonų pokalbį su vienu studentu, kuris visą jų šeimą išvadines komunistais; visi padorūs lietuviai bėga iš Lietuvos, o jų šeima atvyko į Lietuvą.

Janina pasakoja, kad paskutinį sekmadienį ji su Jurgiu buvo nuvažiavę į Verkius. Ten maudėsi Žaliuose ežeruose, džiaugėsi saule ir visu gamtos grožiu. Po pietų pradėjo niuktis ir ėmė lyti. Atlydėjęs ją į namus. O namų durys buvo užrakintos 11 val., todėl jis ilgiau neužtrukdavo, nes tada moralės supratimas buvo skirtingas nuo šių laikų jaunimo. Tą vakarą, lyg nujausdamas nelaime, norėjęs ilgiau pasilikti, bet ji nesutikusi. Tada jis išėjo namo, o tenai jo jau laukė Gestapas. Sekančią dieną žudikai atliko savo niekšingą darbą.

Lietuvių tauta neteko savo didžiųjų tėvynainių, kurių ir praėjus pusei šimto metų nevalia užmiršti. Tegu jų prisiminimas stiprina jaunesniąją kartą, išsivaduojančią iš sovietinio svaigulio.

• Bergždžia jaustis degančiam viso pasaulio rūpėjais, bet neatlikti, kam įpareigoja konkreti “čia ir dabar” situacija.

JUOZAS GIRNIUS

LAISVOJE TĖVYNĖJE

DVIGUBA ŠVENTĖ JONIŠKYJE

Joniškio gyventojai turėjo dvigubą šventę – Valstybės dienos ir Magdeburgo teisių suteikimo Joniškiiui 380 metų sukakties. Dalyvavo iš užsienio atvykusių tautiečių ir svečių.

NAUJOS ALYTAUS GATVĖS

Alytuje yra statoma Marijos Krikščionių pagalbos šventovė. Šia proga vienai gatvei buvo nūtauta suteikti Krikščionių pagalbos, kitai – J. Matulaičio vardas. Kitoms centriniams gatvėms suteikiami Kovo vienuoliktosios ir Signtatų vardai. Miesto taryba betgi atmetė pasiūlytus Atlaidų, Palaimos ir net Išganytojo vardus.

PAGERBĖ ČERVENĖS AUKAS

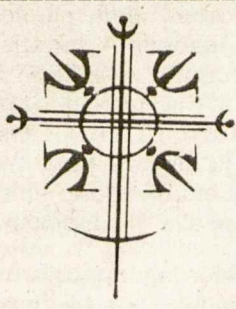
Viktoras Baublys, Lietuvos ambasadorius Gudijoje, su kitais joms pareigūnais aplankė Minsko srities Červenės miestelį, kurio apylinkėse miške kruvinieji sovietų NKVD saugumiečiai sušaudė daug lietuvių 1941 m. birželio mėnesį. Tų nužudytų lietuvių pagerbime dalyvavo ir Gudijos lietuvių atstovai.

KAIRIO "AVE MARIA"

Geriausios aerobatinio skrydžių specialistas Lietuvoje yra Jurgis Kairys, jėgas dažnai išbandęs pasaulinėse geriausiųjų lakūnų varžybose. Šią vasarą su sovietinės gamybos mažuoju "Su-26" lėktuvu J. Kairys įsijungė į Kaitinų parapijos Šilalės rajone atlaidams skirtą skrydį. Radijo bangomis klausydamas ausinėse girdimos F. Schuberto giesmės "Ave Maria", J. Kairys aerobatinio skrydžio figūras bandė suderinti su šios giesmės muzika. Taip pirmą kartą Lietuvos padangėje, remiantis F. Schuberto muzika, aerobatinio skrydžių buvo įgyvendinta lakūno Jurgio Kairio ir Kaitinų parapijos klebono kun. Petro Linkevičiaus originali idėja. F. Schuberto "Ave Maria" lietuvių lakūno dėka tapo aerobatikos malda Lietuvos padangėje. Valsitybės dienos proga J. Kairys šį skrydį pakartojo prie Nemuno salos susirinkusiai didžiulei miniai kauniečių. Jiems jis taipgi perskrido siaurą Nemuno atkarpą po pėstiesiems pastatytą tiltą, Kauną jungiančiu su Nemuno sala. Savo skrydžius J. Kairys papildė kai kuriais aerobatikos skrydžių tarpautinėse programose numeriais.

"LITUANICOS" KRIKŠTAS

1995 m. pabaigoje prie Lietuvos kultūros fondo Kauno tarybos buvo įsteigta Stepono Dariaus ir Stasio Girėno testamentinio programos grupė, išaiškinanti užmirštus ar pasiklydusius "Lituanicos" skrydžio per Atlantą istorinius

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed's Limited
šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury

Ontario

faktus. Įdomių žinių šiuo klausimu pateikia Stepono Gečo pranešimas šiemetinės "Dienos" gegužės vienuoliktosios laidoje. Esą pirmiausia buvo nustatyta tiksliai Stp. Dariaus gimimo data, šimtojo gimtadienio proga jo vardas suteiktas tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimt šešiesiems metams. Šiandien ne visi žino, kad "Lituanicos" galėjo ir nebūti. Mat vardas transatlantiniam lėktuvui ilgokai buvo renkamas. Stp. Gečas primena, kad lėktuvą buvo siūlyta pavadinti "Lietuvos siela", "Amerikos lietuviu", "Aitvaru", "Sakalu", "Vytauto aiuiui" ir net "Litvega". "Lituanicos" vardą geriausiai laikė Stp. Dariaus bičiulis ir skrydžio rėmėjas Antanas Vaidas. Šis vardas lėktuvui ir buvo suteiktas 1933 m. gegužės 6 d. Čikagos lietuviškoje Dievo Apvaizdos parapijoje, o aerodromas butelį šampano į propelerį sudaužė Stp. Dariaus motina Augustina Jucevičienė-Degutienė. Ji nuėmė ir uždangalą nuo oranžinio lėktuvo. Tada sutvarko lemtingasis pavadinimas "Lituanica", kurio galėjo ir nebūti.

ŠIAULIEČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Birželio antroje pusėje Šiauliuose įvyko jau trečiasis keturias dienas trunkantis šio krašto tėvyniui sambūris, surengiamas kas dveji metai. "Lietuvos ryto" atstovė Laima Peleckienė praneša, kad šį sykį buvo susilaukta mažiau tėvyniui iš užsienio. Didesnė organizacinio darbo našta teko Vilniuje gyvenantiems šiaulių tėvynainiams. L. Peleckienė mini du seniau Vilniuje dažnai girdėtus tėvyniui – žurnalistą Albertą Laurinčiuką ir poetą Vacę Reimerį. Jai betgi didžiausią įspūdį, atrodo, padarė sambūrio simboliu tapusi Kanadoje gyvenanti, bet nė vieno susitikimo nepateikianti Teklė Tautkutė-Timmermann. Sambūrio dalyvių laukė "Aušros" muziejyje atidaryta paroda "Sugrįžta lietuvių išeivijos kultūrinis palikimas". Pirmąją sambūrio dieną šiauliečiams buvo leista pažvelgti gimtojo žemėn iš Šv. Petro ir Povilo šventovės bokšto, kuris esąs aukščiausias Lietuvoje. Į Šiaulius sugrįžusių tėvyniui taipgi laukė aštuonerius metus primirštus dvi dienas trukęs Lietuvos pučiamųjų orkestrų šąskrydis, atgaivintas šiaulių konservatorijos dūdų orkestro vadovo V. Stonkaus iniciatyva. Sambūrio dalyviai lankėsi Kryžių kalne, Žagarės ir Joniškio apylinkėse.

ISPŪDINGI KONCERTAI

Į Šiaulius buvo sugrįžęs ir žymusis dirigentas prof. Saulius Sondeckis. Po Šv. Petro ir Povilo šventovės skliautais jis dirigavo šiaulių kameriniam orkestrui, kuriame violončelė ir smuiku griežė jo sūnūs Vytautas ir Paulius, šiuos instrumentus studijuojantys Vokietijoje bei Austrijoje. Šiauliečių tėvyniui sambūris buvo baigtas Vytauto Juozapaičio harmonizuotomis Martyno Mažvydo giesmėmis, skirtomis jo "Katekizmo" 450 metų sukakčiai. Jas Šv. Petro ir Povilo šventovėje atliko kamerinis šiauliečių choras "Polifonija". Ne visi tėvyniui sambūrio dalyviai jin spėjo laiku atvykti iš užsienio. Dalyviai pasigedo dr. Jono Šliūpo (1861-1944) sūnaus inž. Vytauto Šliūpo ir tik vėliau atvykusio JAV gamtosauugininko Valdo Adamkaus. Jie ir kai kurie kiti šiauliečiai sambūryje negalėjo dalyvauti dėl įvairių kliūčių.

V. Kst.

Dalis Kalgario LB gegužinės dalyvių p.p. Vyšniauskų sodyboje

Nuotr. K. Dubausko

Prisimenam negrižtantį

Atsisveikinimas su a.a. KAZIMIERU ČEPAIČIU

Netekties dienomis įvyksta dalybos: amžinybė pasiima mirusį, likę jo artimieji – atminimą. Tai kasdieniška, paprasta ir tikroviška. Tačiau viskas perpinta maldomis, atodūsiomis, nubręžusiais ašara, nes didžioji ir jau niekada nebesikartojanti permaina giliai paliečia prie kapo duobės stovinčius.

Ne kitaip buvo ir 1996 m. balandžio 29 dieną su a.a. Kazimieru Čepaičiu atsisveikinant. Velionies žmona Birutė, dukterys Rūta Rygelienė, Giedrė Čepaitytė, kiti giminių bei artimieji, būrys draugų, bendradarbių, ilgos pažinties torontiečių Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje susimąstę persiskyrė su nebegrižtančiu, paliko meilę ir pagarbą išreiškiančias gėles, skirstėsi nešdami atminimų vaizdus ir nuotraukas.

Velionis, jauniausias Kazimiero ir Elenos (Plūkaitės) sūnus, gimė 1920 m. spalio 18 d. Guostagalio kaime, Linkuvos valsčiuje, šiaulių apskr. 1939 m. baigė Linkuvos gimnaziją, lankė prekybos institutą Šiauliuose, vieną semestrą paskyrė to instituto mokytojų seminarijai. 1943 m. baigęs institutą, dėstė šiaulių prekybos mokykloje.

1944 m. spalio mėn. pasitraukė į Vokietiją, kur jį lydėjo vargas, alkis, nežinia – kasė apkasus, Drezdene dirbo lentpjūvėje, netoli Erfurto – ūkyje. Ten sulaukė amerikiečių, su kitais pabėgėliais buvo nuvežtas į Koburg'o stovyklą. Susiradęs brolius ir sesers šeimą ilgesniam laikui apistojo Hanau stovykloje.

Į Kanadą miško darbams atvyko 1947 m. Atlikęs sutartį, dirbo Welland'e, Ont., "Atlas Steel" įmonėje inspektoriumi. 1949 m. persikėlė į Torontą, įsidarbino "Simpson's" bendrovėje sandėlio vedėju.

1952 m. sukūrė lietuvišką šeimą su Birute Racevičiūte. 1956 m. neakivaizdiniu būdu baigė finansų apskaitos kursą, įsigijo

Vyskupo Valančiaus mokyklą Hamiltone 1996 m. baigė: XIII sk. Greta Ločerytė, Ieva Godelytė, (m-las mokytoja Onutė Stanevičiūtė), X sk. Gediminas Mickus, XI sk. Erika Čerškutė

Nuotr. O. Stanevičiūtės

Greitai ir garantuotai pristatome Amerikos ir Kanados dolerius gavėjui į rankas. Pasirašytą pakvitavimą jums atsiųsime. 4% iki \$2,000.00 plus pristatymas, 3% daugiau kaip \$2,000.00 plus pristatymas.

	AMER. DOL.	KAN. DOL.
Siunčiamą suma	\$	\$
Paslaugos 4% ar 3%		
Pristatymas į rankas	 \$12.00	 \$15.00
IŠ VISO	\$	\$
Siuntėjas:	Gavėjas:	
Tel.	Tel.	

Calgary, Alberta

P.p. VYŠNIAUSKŲ SODYBOJE PRIE KALGARIO MIESTO 1996 m. birželio 30 d. įvyko Kalgario L. B-nės gegužinė, kurioje dalyvavo gražūs būrelis tautiečių. Esant gražiam orui, vyresnieji dalinosi savo išpuodžiais vieniemyje, gi jauni, erdviose pievose buvo užsiėmę įvairiais žaidimais, o kai kurie net žuvavo, pagaudami nemažą dydžio žuvų. Stalai buvo gausiai apkrauti skanumynais, kepsniais bei saldumynais, kuriais visi socialiai pasivaissino, o troškulių numalšino gausiais gėrimais.

Dr. Antanui Vyšniauskui pasitraukus iš pirmininko pareigų, o taip pat ir iš valdybos dėl darbo naštos savo bendrovėje, įvyko čia ir naujos Kalgario L. B-nės valdybos rinkimai. Laikiniai iš valdybos atstatydino ir Julė Vyšniauskienė, pareikšdama, kad jų sodybos vartai bus visada atidaryti lietuviams ir jų pobūviams. Buvusi vicepirmininkė Elvyra Krausienė visų Kalgario lietuvių vardu išreiškė gilią padėką p.p. Vyšniauskams už savo tautiečių pasidavymą lietuvišką nuosirumą įvairiais darbais, šeštadienines mokyklos globėjimu ir t.t.

Pareigomis šiuo metu valdyba nepasiskirstė, nes kai kurie sutikę kandidatuoti ir išrinkti valdybos nariai buvo išvykę atostogų. Pobūvis baigėsi linksma nuotaika.

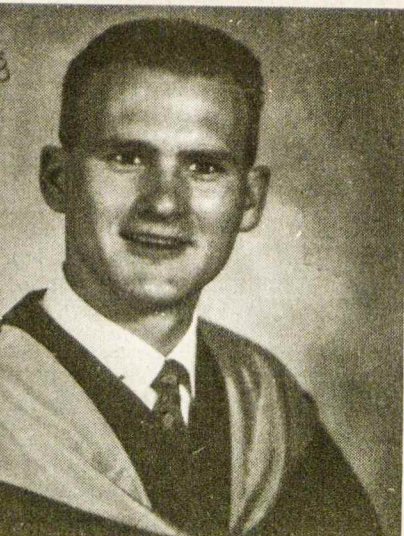
Kęstutis Dubauskas

Delhi, Ontario

JULIAUS IR ELZBIETOS STRADOMSKIŲ šeimos šventė (gimtadienis ir vardinės) įvyko liepos 9 d. "Golden Leaf" salėje, į kurią susirinko svečių iš šios apylinkės, Hamiltono ir JAV. Bendruomenės vardu pasveikino A. Ratavičienė, kun. L. Kemėšis sukalbėjo maldą prieš vašes, visi sugiedojo "Ilgiausių metų", įteikė gėlių ir pasirašytą sveikinimą. M. Norkus kėlė nuotaiką humoristiniais pasakojimais.

Julius Stradomskis, 93 metų amžiaus, į Kanadą atvyko po Pirmojo pasaulinio karo, gyveno ir dirbo Kvebecke, Manitoboje, Hamiltone. Susitaupes pinigų, nusipirko tabako ūkį ir pastoviai įsikūrė šioje apylinkėje. Reikšmės besikuriančios lietuvių Šv. Kazimiero parapijos ir KLB veikloje. Mirus pirmajai žmonai ir įdukrintai brolio dukteriai, ištvėrė sunkumus, nepalūžė. Kiek vėliau vedė našlę Elzbietą Jakniūnienę, su kuria gyvena. Nors amžiaus naštos slegiamas, dar vairuoja automobilį ir sekmadieniais lanko lietuvišką šventovę, domisi lietuvišku gyvenimu ir jį remia.

O. Šiurnienė

MATAS STANEVIČIUS šiais metais įsigijęs "Bachelor of Science (Honours)" laipsnį matematikos ir kompiuterio specialybėse. Baigęs Hamiltono aukštesniosios lituanistinio kursų ir 11-tą klasę Vasario 16 gimnazijoje Vokietijoje. Dabartinis Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas. Tarkninkauja IX Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengimo komitetui. 1993 m. atstovavo Kanados lietuvių jaunimui Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Lietuvoje ir Anglijoje. 1995-96 rengė lietuvių jaunimo dienas, į kurias suvažiavo lietuviško jaunimo iš viso pasaulio. Ketverių metų mokytoja Vysk. M. Valančiaus lietuvių mokykloje Hamiltone. Reikšmės Aušros Vartų parapijos veikloje. Aktyviai dalyvauja lietuvių stovyklose, "Gyvatario" tautinių šokių ir "Aukuro" dramos teatro sambūriuose. Vadovauja skautų, ateitininkų organizacijose ir lietuvių stovyklose. Tėvynės sąjungos narys. Gimnazijos tinklinio komandos treneris. Išspausdinęs (paruošęs kompiuteriu ir patį išrašęs) knygeles: "Dainuokime", "Mišiolėlis" ir 1996 m. "Vaidinimai lietuvių vaikams".

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Los Angeles skandinavų XXIII-jame festivalyje balandžio 22 d. dalyvavo ne tik estai, latviai, bet ir prieš trejus metus pradėti kviesti lietuviai. Festivalį Thousand Oaks mieste prie Los Angeles, savo gražiame parke kasmet surengia Kalifornijos liuteronų universitetas ir skandinavų komitetas, kuriame baltiečiams atstovauja Dalilė Polikaitienė. Šiemetinis skandinavų festivalinis įsijungė Danguolės Varnienės vadovaujamo Los Angeles "Spindulio" ansamblio šokėjai.

Lietuvių katalikų religinės šalpos (LKRS) metinis narių susirinkimas gegužės 27 d. įvyko Putname, Nekaltai Pr. Marijos seselių vienuolyne. Pagrindinį apžvalginį pranešimą padarė LKRS tarybos pirm. vysk. Paulius Baltakis, OFM. Pastaraisiais metais šiai lietuvių katalikų labdaros organizacijai mažiau auksoma. Juk yra ir kitų, kurios taipgi laukia aukų. Vysk. P. Baltakis, OFM, ragina lietuvių neuzmiršti paramos tautiečiams Sibire, Karaliaučiaus krašte ir kitur už Lietuvos ribų. Išd. kun. Pr. Giedgaudas, OFM, susirinkimo dalyvius supažindino su turimomis investicijomis. LKRS susilaukia ir stambesnių specialią paskirtį turinčių aukų. Dr. Rožė Šomkaitė kalbėjo apie ad hoc komitetą prie LKRS, teikiantį paramą Lietuvoje atsikuriančioms katalikiškoms mokykloms. Kun. Edmundas Putrimas, gyvenantis Kanadoje, Klaipėdoje yra įsteigęs Dvasinės pagalbos jaunimui centrą, kuriam pats ir vadovauja.

Australija

Lietuvių moterų socialinės globos draugija Sidnyje birželio 9 d. didžiojoje Lietuvių klubo salėje iškilmingai paminėjo savo veiklos keturiasdešimtmetį. Draugiją sveikino lietuvių organizacijų atstovai.

Bronė Žilinskienė gegužės 7 d. mirė Adelaidėje, Karališkoje jos ligoninėje. Velionė palaidota jau anksčiau mirusio savo vyro Jurgio Žilinsko kape Australijos sostinės Kanberos kapinėse. Jiedu buvo Šv. Kazimiero lietuvių kopčios rėmėjai Adelaidėje.

Gudija

Pelesos lietuvių Gudijoje birželio mėnesį aplankė Lauryno Radziulyno mokyklos Alytaus rajone mokiniai su mokytojais ir rajono vadovais. Peleson jie atvyko ne tuščiomis, atsižvelgdami šūnį Lietuvos mokyklose surinktų ir žmonių dovanotų knygų, lietuvių liaudies, tremties ir partizaninių kovų dainų, šiltesnių drabužių. Pelesos lietuviškos mokyklos vaikams. Jai vadovauja direktorė Petronėlė Brazauskienė. Kitu lietuvių židiniu yra tapusi pastatyta naujoji Šv. Lino katalikų šventovė Pelesoje. Daug atsiminimų apie šios lietuviškos srities Gudijoje praleistus metus svečiams iš Lietuvos papasakojo senstanti, bet dar žvalgi lietuvių veikėja Marija Kruopienė. Alytaus rajono savivaldybė ir švietimo skyrius šešiis varganai gyve-

nančių Pelesos lietuvių vaikų pakvietė į Punios vaikų stovyklą. Dailiojo amato mokykla sutiko priimti keletą Pelesos lietuvių mokyklos auklėtinių, juos apgyvendinę bendrabutyje. Finansinę paramą tokiems Pelesos moksleiviams pažadėjo Alytaus miesto vadovai.

Karaliaučiaus kraštas

Karaliaučiaus krašto LB kultūros šventė liepos 6, Karaliaus Mindaugo karūnavimo dieną, įvyko Karaliaučiuje, Žvejų kultūros rūmuose. Programoje dalyvavo Stalupėnų (Nesterovo), Gastų (Slavsko), Ragainės (Nemano), Gumbinės (Gusevo), Lazdynų (Krasnoznamskos) lietuvių ansambliai, svečiai iš Kauno, Marijampolės, susirinko ir apie tris šimtus Karaliaučiaus krašto tautiečių ir kitataučių lietuvių kultūros gerbėjų. Karaliaučiaus krašto kultūros šventės lietuvių bendruomenė buvo pakvietusi Tėvynės sąjungos menininkų klubą iš Vilniaus ir sol. Danielių Sadauską, turėjusį giedoti Mažvydo giesmes. Prano Abelkio pranešimu "Lietuvos aide", menininkai iš Karaliaučiaus Šv. Šeimynos katalikų šventovės buvo nuvežti Istorijos muziejaus salėn, o ten buvo susirinkusios tik kelios dešimtys lietuvių.

"Lietuvos aide" atstovas Pranas Abelkis pasakoja: "Ir štai liepos 7 d. vakarą per LTV "Panoramą" buvo paskelbta informacija, iš kurios galėjai suprasti, kad Karaliaučiaus krašto lietuvių susiskirstę į dvi stovyklas ir nebetelpa net vienoje salėje. Labai keista, kodėl televizijos operatorius nufilmavo tik Žvejų rūmų kolonas, o nepanoro užsukti į pačius rūmus, kur salėje linksminosi šimtai tautiečių?!" Kitą dieną lietuvių bendruomenės atstovai aptarė šį nesusipratimą ir priėmė pareiškimą Lietuvos radijo ir televizijos direkcijai bei laidai "Panorama". Bendruomenės atstovai taip pat prašė paskelbti, kad Lietuvos televizijos žiūrovams buvo pateikta neišsami informacija: "Panoramos" laidai parinktas siužetas iš negausaus dalyvių skaičiumi renginio, o tuo pat metu vykęs dešimteriopai gausnesis Karaliaučiaus krašto lietuvių bendruomenės renginys buvo "užmirštas" ir sumenkintas..." Pranešimą Pranas Abelkis baigia klausimu: "Kas galėtų garantuoti, kad šiuo atveju nebuvo diriguojama Karaliaučiuje, o gal net ir Vilniuje?"

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į Angele Šalvaitytę, B.A., pirkimo ir pardavimo atstovę. J. mielai jums patarnaus. Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640 namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavyuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki 3.50%	Asmenines nuo 8.00%
santapas 3.00%	nekiln. turto 1 m. 6.50%
kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	
INDELIAI:	
90 dienų indėlius 3.75%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$20,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 ml. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius 3.75%	
1 m. term. indėlius 4.25%	
2 m. term. indėlius 5.25%	
3 m. term. indėlius 5.75%	
4 m. term. indėlius 6.00%	
5 m. term. indėlius 6.50%	
RRSP ir RRIF (Variable) 3.00%	
1 m. ind. 4.25%	
2 m. ind. 5.25%	
3 m. ind. 5.75%	
4 m. ind. 6.00%	
5 m. ind. 6.50%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

PIRMOJI LIETUVIŠKA SIUNTIMO BENDROVĖ KANADOJE

- * Laivu siunčiant \$8 už kubinę pėdą
- * Lektuvu siunčiant \$5.50 už kilogramą
- * Pristatymas iki 50 kg \$14
- * Priimame visokias dėtes ta pačia kaina
- * Iš toliau siųsti per U.P.S.
- * Mes galime palaikyti jus važiuojant į Lietuvą

Montrealyje – Leonas ir Genė Balaišiai tel. 514 366-8259
Hamiltono raj. – Bernardas ir Danutė Mačiai tel. 905 632-4558
Mississaugos raj. – Algis ir Milda Trumpickai tel. 905 822-1827
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Usvaitai tel. 519 773-8007
Buffalo, N.Y. raj. Danguolė ir Don French tel. 905 871-1799

Informacijos klausimais dėl dolerių siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, dėl palydėjimo ar pagalbos nuvažiuoti į Lietuvą prašome rašyti arba skambinti:

Genei ir Vytui Kairiams, 517 Fruitland Road,
Stoney Creek, Ontario L8E 5A2

Tel. ir FAX 905 643-3334

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Partizanų kovų metai Lietuvoje

Per dešimtį metų partizanų eilėse dalyvavo apie 50.000 vyrų ir moterų, kurių 20.000 žuvo. Išsamius duomenis randame naujame, gerai dokumentuotame leidinyje

JUOZAS VITĖNAS

Apie partizaninį pasipriešinimą sovietų okupuotoje Lietuvoje yra pasirodę nemažai straipsnių ir knygų, tačiau keturių istorikų – Nijolės Gaškaitės, Daliros Kuodytės, Algio Kašėtos ir Bonifaco Ulevičiaus 1996 m. išleistas veikalas "Lietuvos partizanai 1944-1953" yra vienas išsamiausių ir labiausiai dokumentuotais. Iš maždaug 500 puslapių tikrai panaudotų šaltinių sąrašas užima 28 puslapius (449-476). Tai autoriams buvo įmanoma, nes jiems buvo prieinami KGB, Lietuvos kovų, Lietuvos valstybinis visuomenės organizacijų archyvai ir kiti šaltiniai, kuriuose sukaupti partizanų išlikę dokumentai ir raštai. Todėl veikalas yra gausiai iliustruotas partizanų fotografijomis ir jų veikla pavaizduota dokumentų atspaudais, statistikos lentelėmis, brėžiniais.

Veikale pirmiausia bandoma bendrai apžvelgti partizaninį pasipriešinimą visoje Lietuvoje 1944-1953 metais, aiškinant partizaninių kovų priežastis, jų išsiplėtimą, susiorganizavimą, veiklos kryptis, spaudą, partizanų gyvenimo sąlygas bei jų dvasinį nusiteikimą, o paskui nušviečiamą partizanų atskirų apygardų organizavimą ir veiklą. Taip pat aprašomas partizaninio pasipriešinimo slopinimo organai, sovietų saugumo agentūros, sribai, spėgprūpės ir kt.

Tai buvo didelės nuozmios valstybės kova su mažu krašto žmonių. Todėl tai buvo nelygi kova. Apie žuvusius okupantų pusėje statistika nepateikiama. Pagal MVD-MGB organų duomenis, 1944.VII.15–1952.X.1 buvo suimta 61.908 asmenys, iš kurių 18.819 partizanai, 12.459 partizanų talkininkai, 14.856 pagrindinio veikėjai ir 15.796 kiti antišvietiniai veikėjai (359 psl.).

Pagal knygos autorius, partizaninis pasipriešinimas, prasidėjęs 1944 m. rudenį, labiausiai išaugo 1945 m. pavasarį, kai Lietuvos miškuose būrėsi apie 30.000 laisvės kovotojų. Tačiau sekančiais metais dėl žuvusių, suimtų ar pasitraukusių-legalizavusių šis skaičius sumažėjo iki 4-5.000. Iš viso, pagal knygos autorius, 1944-1953 m., įskaitant žuvusius, suimtus ir legalizavusius, partizanų gretose pabuvojo apie 50.000 žmonių (366 psl.).

Kas vertė Lietuvos žmones jungtis į partizanus? Sovietų pareigūnai dėl to kaltino Vakarus ir išeiviją, kad jie kurstė ir skatino partizaninį karą. Knygos autoriai rašo, kad analizuojant okupacinių represinių struktūrų dokumentus, bent apytikriai galima įžvelgti kai kuriuos partizanų apsisprendimo motyvus. Tarp žuvusių 1951.VIII - 1953.I partizanų, pasislėpusių nuo trėmimo sudarė tik 12%. Tiek pat yra išėjusių į mišką dėl gresiančios mobilizacijos į Raudonąją armiją. Kaltinami bendradarbiavimu su vokiečiais sudarė vos 8% nukautųjų. Tuo tarpu tapę partizanais dėl patriotinio nusiteikimo (MGB pavadinai "nacionalistinio pagrindžio dalyviais") sudarė 36% visų žuvu-

siųjų, o 32% žuvusių MGB nesugebėjo nustatyti išėjimo į mišką priežasties. Todėl, pasak knygos autorių, galima manyti, kad jų apsisprendimą nulėmė tėvynės meilė, nes okupantų leksikone tokių terminų nebuvo (14 psl.).

Partizanų priešinimasis autoriai skirsto į tris laikotarpius. Pirmasis - 1944-1946 metai - pasipriešinimo partizanų organizacijų gausumu, kurios siekė organizuoti pasipriešinimą bei jam vadovauti. Plačiausia veikla buvo išvysčiusi Lietuvos laisvės armija, dar nacių okupacijos metais susibūrusi Lietuvoje. Šiame pirmajame laikotarpyje taip pat įsisteigė pirmosios partizanų apygardos. Dideli partizanų būriai po šimtą ar du šimtus vyrų užpildavo miestelius ir išvaduojo suimtuosius. Okupacinė valdžia prieš partizanus panaudojo kariuomenės divizijas, sunkios kovos pabūklus ir lėktuvus.

Antrasis laikotarpis - 1946 m. birželis - 1948 m. lapkritis - susiformavusių partizanų apygardų veikla. Kadangi iki tol veikusios pagrindinės organizacijos nepajėgė suvienyti partizanų ir sukurti vieningos vadovybės, 1946 m. buvo imtasi ieškoti ryšių tarp apygardų, kurių 1944-46 m. buvo septynios. Tuo pasinaudojo MGB, kurio agentai pradėjo skverbtis į partizanų organizacijas. Žymiausias jų agentas buvo J. Markulis, įsibrovęs į aukščiausią partizanų vadovybę ir siūlęs pereiti į pasyvią rezistenciją.

Trečiasis laikotarpis - 1948 m. lapkritis - 1953 m. gegužis - centralizuotų partizaninių struktūrų sudarymas ir jų sunaikinimas. 1949 m. vasario mėn. įvykusiame partizanų vadų suvažiavime buvo įsteigtas Lietuvos laisvės kovos sąjūdis (LLKS) vietoje veikusio Bendro demokratinio pasipriešinimo sąjūdžio (BDPS), kurį sukompromitavo įsibrovę sovietų agentai. LLKS tarybos prezidiumas buvo pripažintas aukščiausiu Lietuvos valdžios organu ne tik okupacijos metu, bet ir atgavus nepriklausomybę. Buvo dedamos didelės pastangos išlaikyti organizacinį ryšius. Sunaikinti štabai buvo nuolat atsteigiami.

Nemant greitai išsivadavimo, okupantui dalį gyventojų ištrėmus ar sunaikinus, o likusiai visuomenės daliai vis labiau prisitaikant prie okupacijos sąlygų, - klasta suimti partizanus pradėjo palūžti. Išdavystės paralyžiavo vyriausios partizanų vadovybės veiklą. Tokiu būdu 1953 m. gegužės mėn. suėmus LLKS tarybos prezidiumo pirmininką J. Žemaitį, organizuotas partizanų pasipriešinimas Lietuvoje baigėsi. Likę pavieniai būreliai buvo pamažu sunaikinti.

Taip baigėsi laisvės kovos visiškai partizanų sunaikinimu. Tačiau jų siekis - šalies nepriklausomybė - išliko žmonių širdyse, ir jis buvo įgyvendintas 1990 m. kovo 11 d. deklaracija.

Nijolė Gaškaitė, Dalia Kuodytė, Algis Kašėta, Bonifacas Ulevičius, LIEUVOS PARTIZANAI 1944-1953. Redaktorė - Dalia Kuodytė. Leidėjas - Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga. Tiražas 2000 egz. Kaunas, 1996 m., 494 psl.

Lietuvos partizanas miške rengia pagrindinio laikraščio. Iš leidinio "Lietuvos partizanai 1944-1953 m."

Vytauto Didžiojo universiteto Kaune Absolventų klubo nariai po pirmojo pokylio universiteto svečių namuose 1996 mokslo metų pabaigoje

Dabarties mokyklos atramos

Kalbamės su Pedagogikos instituto Vilniuje vyresniojo moksliniu bendradarbiu dr. VYTAUTU JANUŠKEVIČIU

– Kuria pedagogikos moksline sritimi daugiausia domitės?

– Mūsų institutas yra žinybinė (pavaldi Švietimo ir mokslo ministerijai), o kartu ir mokslinė įstaiga. Todėl mes teikiame konkrečią pagalbą mokyklai ir tuo pačiu metu vykdom mokslinius tyrimus. Šiuo metu Lietuvoje švietimas reformuojamas. Man tenka ruošti svetimųjų kalbų programas, išsilavinimo standartus, mokyimo priemones. Mokslineje sferoje mane labiausiai domina kalbų mokyimo metodika ir psichologistika.

– Kiek ir kokių vadovėlių, knygų, leidinių esate parėngę bei išspausdinę?

– Esu parėngęs ir išleidęs po du vokiečių kalbos vadovėlių pradiniam ir vyresniajam mokyimo etapui, o taip pat knygas mokytojams prie tu vadovėlių bei skaitinius pradedantiems. Parengiau ir išleidau dvi monografijas jau anksčiau minėtai mokslinei klausimais.

– Ar nemanote, kad reikėtų parengti naujų vadovėlių užsienio liuanistinėms mokykloms?

– Kiek žinau, šiuolaikinio vadovėlio liuanistinėms mokykloms trūksta. Pavyzdžiu tokio vadovėlio galėtų būti kad ir naujausi kalbų vadovėliai, paruošti pagal komunikatyvinį metodą. Mano galva, liuanistinėse mokyklose svarbi problema yra ta, kad į jas susirenka gana skirtingai pasiruošę mokiniai. Todėl pradžiai reikėtų turėti bent du skirtingus vadovėlius arba bent skirtingas užduotis viename vadovėlyje.

– Kokie Jūsų nuomone, turėtų būti bendradarbiavimo ir tarpusavio sąveikos santykiai: Bažnyčia – tauta – mokykla?

– Tas bendradarbiavimas turėtų būti kuo glaudesnis. Mokyklos svarbiausias uždavinys – ugdyti sąmoningą, savarankišką Lietuvos pilietį, sugebantį perrinti tautines vertybes ir prisiminti atsakomybę už jų išsaugojimą bei plėtojimą. Viena svarbiausių Bažnyčios veiklos sričių Lietuvoje irgi visada buvo tų vertybių puoselėjimas. Reikia nepamiršti ir to, kad Bažnyčia tautiniam pradui (o tuo pačiu ir mokyklai) teikia pozityvaus absoliutizmo prasmę, nes ji rūpinasi transcendentiniais dalykais. Pagarba Bažnyčiai Lietuvoje visada buvo didelė. Ir šiandien, pagal sociologų apkalpos duomenis, pasitiekimas ją pastoviai yra didžiausias (palyginus su vyriausybe, teisėtvara ir pan.).

– Kokie Jūsų nuomone, mūsų lietuviškos mokyklos svarbiausi kartiniai akmenys ir jos pamatas?

– Mūsų institutas visą laiką buvo mokyklos pertvarkos sūkurėje. Čia buvo sukurta ir pertvarkomos mokyklos samprata,

kurioje sakoma, kad Lietuvos mokykla yra atsiėmusi į demokratijos, humanizmo ir tautiškumo pamatą; brandaus piliečio ugdymą jau paminėjau anksčiau. Mano galva, brandžiausia asmenybė yra egzistenciniu požiūriu apsisprendusi asmenybė. Absoliuto (Dievo) ir asmens santykis yra kertinis. To santykio formavimasis vyksta per visą žmogaus brendimą, t.y. visą jo gyvenimo laiką. Lemtingai svarbu, kad mokykla jaunam žmogui parodytų, leistų egzistenciniu požiūriu permąstyti ir pajusti tą santykį, jo reikšmę.

– Kaip šiuolaikinė mokykla galėtų kuo greičiau pagerinti mokinių darbštumą, pareigingumą, meilę gimtajai žemei, kalbai, patriotiškumą?

– Salygos tokiam atsinaujinimui ir vaidmeniui sukurtos: yra leidžiami įstatymai, išsilavinimo standartai, programos, kuriamos reikiamos mokyimo priemonės. Visą turį lemti mokytojas: tik pats būdamas principingas, pasiruošęs profesionaliai, karštai mylinis savo kraštą ir suprantantis pasaulio sudėtingumą, mokytojas gali tas savybes ugdyti mokiniuose. Bet mokytojų būtinas dėmesys ir pagalba. Tai supranta daugelis, apie tai plačiai kalbama. Nepaisant įvairiausių sunkumų, turi ateiti ir laukiami rezultatai. Prie mokyklos, kur brandinama mūsų krašto ateitis, stiprinimo galime ir turime prisidėti įvairiausiais būdais visi, kam rūpi Lietuvos rytdiena.

– Kokį vaidmenį atlieka ir turėtų atlikti dabartinėje mokykloje kunigas, katechetas, tikybės pamoka?

– Aktyviai dalyvauti bendrojo ugdymo tikslo siekiant. Jei pagrindinį ugdymojo darbo tikslą nusakome kaip brandžios savarankiškos asmenybės formavimąsi, tai suprantame, kad tokia asmenybė gali būti tik žmogus, turintis doriniais įsitikinimais paremtą pasaulėžiūrą ir tolerantiskias kitų įsitikinimams žmogus.

– Ar turi būti vieningi visų mokyklų ir pedagogų reikalavimai dorinui, moralinui, katalikiškui požiūriui?

– Manyčiau, kad taip. Kaip ir visiems krikščionims, taip ir katalikams pedagogams privalo laikytis Dekalogo reikalavimų, kur taip aiškiai ir glaustai nusakyti pamatiniai doriniai-moraliniai reikalavimai. Pagaliau jų apeiti negali ir ne krikščionis!

– Kaip galėtumėte konkrečiai ir dalykiškai apibrėžti dorinio auklėjimo pagrindus?

– Dorinio auklėjimo pamokos privalomos visiems Lietuvos mokyklų mokiniams. Tikinčiųjų tėvų vaikai, – o jų didžioji dauguma, – lanko tikybės pamokas, dėstomas pagal specialias programas, kur svarbiausias dalykas yra konfesinis ir dorinis ugdymas. Kiti vaikai ugdomi pagal etikos programas. Abiem atvejais diegiamas platus pozityvus požiūris į pasaulį, tolerancija ir pagarba kitoms pažiūroms, skleidžiama taikaus gyvenimo ir bendradarbiavimo su įvairiausių skirtųjų žmonėmis dvasia. Veikia mokyklose dar viena

Atsiųsta paminėti

A. Martinionis GENEROLO RAŠTIKO TRAGEDIJA. "Kardo" priedas, 32 psl. ir viršeliai; spaudė PAT spaustuvė. Tiražas 2500 egz. Kaina sutartinė.

LITUANISTICA, nr. (424), Lietuvos mokslo akademijos leidinys, 132 psl. ir viršeliai. Red. O. Balkevičienė (lietuvių k. ir A. Juškaitė anglų k.); leidžia leidykla "Academia", A. Goštauto 12, 2600 Vilnius; spausdina "Aušros" spaustuvė Kaune. Tiražas 525 egz. Kaina 2 Lt.

ŠVENTOJO TĖVO JONO-PAULIAUS II APAŠTALINIS LAISKAS TREČIAJAM TUKSTAMEČIUI ARTEJANT. Viršelės – dail. D. Paškevičiaus. Išleido "Katalikų pasaulis". Vilnius, 1996 m., 56 psl.

Danutė Žilaitė, IMK, SAULELE, UŽ RANKOS. Eilėraščiai ikimokykliniam ir jaunesniam amžiui. "Vyčio" leidykla (Bernardinų 8/8, 2600 Vilnius). 1996 m., 48 psl. Tiražas – 1500.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Adelaidėje gyvenanti Lidija Šimkutė visai Australijai skirtoje ABC radio programoje birželio 6 d. vakarą skaitė savo eilėraščius lietuviškai ir jų vertimus anglų kalba.

Išėjvijos dail. Adolfo Valeškos 1974 m. sukurtas vitražas "Lietuvės tremtinės Sibire" papuošė Kauno apskritys viešąją biblioteką. Šiam vitražui jis buvo panaudojęs spaudrožę paskelbtą dviejų miškų Sibire kertančių moterų nuotrauką. "Lietuvos rytu" rašoma, kad vieną tų moterų atpažino jos sesuo Toronte. Esą ji nupirko tą vitražą, nuvežė Kauną ir padovanojo apskritys viešajai bibliotekai. Tas vitražas yra dviejų metrų aukščio ir beveik metro pločio.

Sidnio teatro bendrovė (STC) Australijoje šiemetinių sezoną pradėjo Davido Edgardo veikalu "Pentecost" ("Sekminės"). Jį Sidnio teatre "Wharf I" pastatė rež. Rodney Fisher. Vieną pagrindinių vaidmenų atliko ir profesinės aukštumas iškilęs lietuvis aktorius Helmutas Bakaitis, 1965 m. baigęs dramos studiją NIDA (National Institute of Drama Arts). Jis yra aktorius ir režisierius, pastatęs daug veikalių ir atlikęs pagrindinių vaidmenų Australijos teatruose.

Pasaulio liuanistų bendrijos konferencija "Lituanistika XXI-jo šimtmečio išvakarėse: tyrinėjimų prioritetai, metodai ir naujovės" liepos 4-6 d.d. įvyko Vilniaus pedagoginiame universitete. Pirmąjame posėdyje, vadovautame Alberto Zalatoriaus ir Violetos Kerlertienės, paskaitas skaitė: Viktorija Daujotytė – "Besikeičianti literatūros istorija", Antanas Kulakauskas – "Naujųjų laikų Lietuvos istorija", Zigmantas Zinkevičius – "Istorinės liuanistikos tyrimo prioritetai", Aloyzas Vidugiris – "Lietuvių kalbos tarmių reikšmė ir perspektyvos", Leonardas Sauka – "Tautosakos mokslo padėtis ir uždaviniai", Giedrius Vilūnas – "Pažintinis posūkis ir liuanistika". Antrąjį Broniaus Vaskelesio ir Dariaus Kuolio vadovautam posėdinį paskaitomis įsijungė: Violeta Kelertienė – "Naujosios lietuvių literatūros analizė ir metodologija", Alfredas Bumlauskas – "Ar vyksta metodologinės permainos lietuvių istoriografijoje?", Saulius Sužiedėlis – "Naujų istoriografinių metodų pritaikymo problemos Lietuvos istorijos tyrimuose", Rima Pociūtė – "Kultūrinė psichologinė: aiškinimo būdai ir prielaidos literatūros atrankai", Vytautas Stražys – "Saugančioji literatūros kritika", Rita Repšienė – "Žanro aprašo prasmės: lietuvių priežastinės sakmės", Bronė Kerbelytė – "Pasakų struktūros ir semantikos aprašymo metodika", Romas Apanavičius – "Etninės muzikos datos: neįmanomos ar tik neišnaudotos senų metodų galimybės".

Trečiąjį liuanistų konferencijos posėdį su jo vadovais Petru Bražėnu ir Giedriumi Vilūnu taipgi sudarė atsivežtos paskaitos. Jas skaitė: Algis Kalėda – "Polonistika liuanistikos kontekste", Mieczyslaw Jackiewicz – "Poznanės liuanistikos centras", Ewa Strzyńska – "Medžio sąvoka lietuvių tautosakoje", Bogusława Mysakowska-Wojtkowiak – "Vieitininko prielinksnio reikšmė lietuvių ir lenkų kalbose", Liane Klein – "Greifswalder universitetas kaip vienas liuanistikos centrų Vokietijoje", Sigutė Radzevičienė – "Igno Šeinaus švediškoji kūryba: pirmumas lietuvių ar švedų literatūrai?", Dalia Satkauskaitė – "Lituanistikos studijų teksto skaitymo problemos", Elena Naujokaitienė – "Individas tarp tradicijos atnaujinimo ir naujenybių", Romas Juzefovičius – "Mokslinė informacija liuanistikoje: esminės funkcijos ir nauji poreikiai", Juozas A. Krištopaitis – "Mokslo istorija beldžiasi į liuanistikos duris, siūlydama jai netradicinius požiūrius ir metodus". Konferencija turėjo dvi diskusijas: po pirmosios sesijos – "Lituanistika dabarties visuomenėje: tradiciniai ir nauji uždaviniai", po antrosios – "Lituanistikos atsinaujinimo būdai: naujos temos ir metodai". Paskutinė trečioji sesija buvo baigta vakarone. Visi pasigedo Vytauto Kavolio pažadėtos, bet dėl jo mirties nesulaukusios paskaitos "Reikšmių rėmai veiksmų srautuose: analitinės kultūros istorijos galimybės".

– V. Kst.

Kaunietė Kira Daujotaitė buvo pagerbta ir pasveikinta amžiaus deimantinės sukakties proga. Ilgus metus ji yra vadovavusi saviveiklinei išraiškos šokėjų grupei "Sonata".

Balio Srugos smagios komedijėlės "Pagunda" įrašą bendromis Lietuvos televizijos ir Nepriklausomo aktorijos teatrų pastangomis žiūrovams paruošė rež. Bronius Talačka su aktoriais Rolandu Kazlu, Sigitu Račkiumi, Dalia Brenciūte, Vytautu Šapranausku, Jonu Braškiu ir Mindaugu Capu. Jiems talkino dail. Gražina Visockienė, garso rež. Algimantas Apanavičius, operatoriai Zigmantas Gružinskas ir Antanas Paulauskas. "Pagundoje" vaizduojamas vieno miestelio gyvenimas nepriklausomoje 1925 m. Lietuvoje, kai ten grįžta ir jin įsijungia "amerikonas", parsivežęs suklastotą JAV dolerių.

Prof. dr. Jono Kubiliaus, ilgamečio Vilniaus universiteto rektoriaus, matematikos tikimybių teorijos pradininko ir visuomenininko, publicistikos rinktinę, paruošią "Santaros" žurnalo, išleido "Spindulio" spaustuvė. Jos autorius dabar yra nepriklausomybės atgavusios Lietuvos seimo narys. Šioje publicistikos rinktinėje "Tarėme žodį ir jį išlaikysime" yra sukelti dabartinio mokslininko ir parlamentaro J. Kubiliaus įvairių metų straipsniai, pokalbiai su spaudos atstovais, pasakytos kalbos, apmąstymai apie mokslą, kultūrą ir politiką. Leidinys yra skirtas deimantinėi prof. dr. J. Kubiliaus amžiaus sukaktčiai. Knygos sutikvė buvo surengtos Lietuvos kultūros ministerijoje. Autorių sveikino Lietuvos seimo pirm. Česlovas Juršėnas, kolegos parlamentariai ir kultūrininkai. Autorius J. Kubilius juokaudamas patarė palaukti jo amžiaus aštuoniasdešimtmečio. Esą jam kaip matematikui labiau patinka iš dviejų dalijami skaičiai.

Panevėžyje šią vasarą buvo surengtas jau aštuntasis tarptautinis keramikų simpoziumas. Jį liepos mėnesį surengė geras darbo sąlygas keramikams turintis Panevėžio stiklo fabrikas ir juos globojanti Panevėžio dailės galerija su savo direktore Jolanta Lebednykiene. Aštuntajame tarptautiniame simpoziume šią vasarą dalyvavo dyvlika dailininkų iš Britanijos, Ispanijos, Japonijos, Olandijos, Vokietijos, Estijos ir Lietuvos. Jiems liepos 23-24 d.d. buvo surengta teorinė konferencija "Ivykiai keramikos pasaulyje", o rugpjūčio 2 d. atidaryta kūrybinėje keramikų stovykloje sukurto keramikos kompozicijų paroda, įvykusi Panevėžio dailės galerijoje. Direktorės Jolantos Lebednykienės pranešimu, lig šiol tarptautiniame keramikų simpoziumu Panevėžyje yra pasinaudoję 65 žymūs dailininkai iš penkiolikos pasaulio valstybių. Šiemet į jų gausėjančias eiles pirmąkart įsijungė Britanijos ir Japonijos atstovai.

Maironio lietuvių literatūros muziejaus šešiasdešimtmetį jo namuose kauniečiai paminėjo birželio 28 d. Šiuos dviaukščius namus jis įsigijo 1910 m. ir juose gyveno iki mirties 1932 m. birželio 28 d. Maironio lietuvių literatūros muziejuje juose Pauliaus Galaunės ir Jono Balio iniciatyva buvo įsteigtas 1936 m. birželio 28 d., minint ketvirtąsias poeto Maironio mirties metines. Tai buvo istorinis pastatas, vadintas Pacų rūmais. Mat juos, naudodamasis barokine puošyba, XVII š. buvo pasistatydinęs Lietuvos valstybės kanceliarijos viršininkas K. Pacas. Šiuose rūmuose buvo apstojęs rusų karvedys A. Suvorovas, posėdžiavo karo lauko teismas, nutaręs pakartoti kun. Antaną Mackevičių, vieną žymesnių 1863 m. sukilimo vadų. Teismo nuosprendis buvo įvykdytas Kaune. Pirmuoju oficialiu muziejaus vedėju 1940-44 m. teko būti poetui Bernardui Brazdžioniui. Dabartinė ilgametė muziejaus direktorė Marija Maciauskienė įvyksiuose minėjime dalijosi atsiminimais, savo kūrinius skaitė Maironio namų vadovė Aldona Ruosekaitė. Sukakties proga buvo surengta pirmoji istorinių rodinų paroda. Ją buvo pagerbta ir poeto Maironio sekeris Marcelis Mačiulytės atminimui. Ji, gyvendama tuose namuose nuo 1910 iki mirties 1958 m., globojo ir saugojo kūrybinį savo brolio palikimą.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Teléfono: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniai nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniai nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniai nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.4.00%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind.4.00%	1 metų7.75%
1 metų term. indėlius4.00%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius4.75%	1 metų7.75%
3 metų term. indėlius5.50%	Nekiln. turto paskolas:
4 metų term. indėlius5.75%	Su nekeičiamu nuosimčiu
5 metų term. indėlius6.25%	1 metų6.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.3.75%	2 metų6.75%
1 metų GIC-met. palūk.4.25%	3 metų7.25%
2 metų GIC-met. palūk.5.00%	Su keičiamu nuosimčiu
3 metų GIC-met. palūk.5.75%	1, 2, 3 metų6.40%
4 metų GIC-met. palūk.6.00%	
5 metų GIC-met. palūk.6.50%	
RRSP, RRIF ir OHOSP3.25%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.4.50%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.5.25%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.5.75%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.6.00%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.6.50%	
Taupomąją sąskaitą3.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.3.75%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.25%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.3.00%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimeame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC" kortelė**
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui
tel. 416-370-3539 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti).

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jeif norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

4889 Dundas Street West, Suite 102, Etobicoke, Ontario M9A 1B2
Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

RE/MAX **SOLD** **RE/MAX** **TED STANULIS**

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę visais reikalais prašau kreiptis į

TEODORA STANULI
SAŽINGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS

BLOOR-ISLINGTON rajone skubiai parduodamas vienaaukštis dviejų miegamųjų namas (bungalow).

RE/MAX West Realty Inc. 1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9 (2 bloka) vakarus nuo Lietuvių namų
tel. 416 769-1616, namų tel. 416 231-4937,
nešiojamas tel. 416 802-1029 FAX 416 769-1524

SPORTAS

Kas naujo Europoje?

Europos futbolo pirmenybės laimėjo Vokietija, baigė ir po pratęsimo įveikdama šiu pirmenybių "Pelenę" Čekiją 2:1. Visas pirmenybių rungtynes perdavė televizija. Žaidžiant vokiečiams mieste sustodavo judėjimas, o pro atidarytus namų langus pasigirdavo plojimai ir šauksmas, kirtus vokiečiams įvartį. Nieko stebėtino, nes pirmenybės prie televizijos aparatų stebėjo apie 30 milij. vokiečių. Po vokiečio Bierhoffo leiamo įvartio pasipylė ir dangų įvairiaspalvės raketos, buvo iškeltos Vokietijos vėliavos, jaunimas automobiliais užtvindė miesto gatves. Triukšmadarių ta progą išnaudojo langų dūžymui, vagiavimui, muštinėms su policija. Mano nuomone, vokiečius lydojo laimė ir gelbėjo geras vartininkas. Meisterio vardas galėjo atitekti anglams ar puikiai pasirodžiusiems ispanams ir prancūzams. Rusijos rinktinėje žaidė vienas lietuvis Andrius (rašytas Andrej) Kančelskis, lietuvių tėvo ir ukrainietės motinos sūnus. Atstacius nepriklausomą Lietuvą, A. Kančelskis pasiūlė žaisti už gintarų kraštą, tačiau Lietuva nesutiko mokėti jo prašomos sumos. Tada A. Kančelskis grįžo į Kijevo "Dinamo" klubą, kuris jį vėliau "pardavė" anglų Mančester United vienuolikei, o ši vėl Evertono klubui. Vokiečiai televizijos komentatoriai A. Kančelskį, ukrainietį Anopką ir gruziną Tetradzė vadino rusais. Užbaigus televizijoje girdėtum humoru: Londone (čia vyko baigmės ir Anglijos grupės rungtynės) mirė John. Žmona skambina jo geriausiam draugui, pranešdama liūdną žinią. Bill tuoj pat nutraukia pasikalbėjimą klausdamas... ar John paliko rungtynių bilietą?

Miunchene įvykusiose pietų Vokietijos kajakų pirmenybėse 6000 metrų nuotolyje trečią vietą laimėjo Rasa Sasnauskaitė, parodydama 29 min. 39,5 sek. laiką. Mūsų siškė astovavo Širšeino klubui.

Draugiškosiose moterų rankinio rungtynėse Vokietija du kartus įveikė Lietuvą 28:20 ir 31:20. Vokietijos rinktinėje žaidžiant lietuvaitė M. Riskiavičienė (ji priėmė Vokietijos pilietybę) ir Lietuvos vartus imė 6 įvairius. Vokietės dalyvavo Atlanto olimpinėse žaidynėse.

UI taurės futbolo rungtynėse Prancūzijos FC Nantes klubas įveikė FBK Kauno vienuolike 3:1.

Berlyne įvyko "Supercup" vyrų krepšinio žaidynės. Jas laimėjo Lietuva, nugalėdama Jugoslaviją 86:70 (42:39), Vokietiją 84:77 (42:38) (Graikijos-Lietuvos rungtynių pasekmės Vokietijos televizijos sporto kanalas parodė, tik spauda nepranešė Vokietijos ir Jugoslavijos susitikimo, tačiau komentatorius dažnai minėjo Lietuvą, ypač A. Saboną. Vokietis pareiškė, kad Lietuvos laimėjimą prieš Jugoslaviją ant savo pečių vienas "išnešė" A. Sabonis. Tuo Lietuva atsilygino už pralaimėjimą praeitais metais Europos pirmenybėse Graikijos sostinėje. Lietuvos rinktinėje nežaidė Š. Marčiulionis, tačiau spauda rungtynėse prieš Vokietiją įrašė Štrombergą su 19 tšk., Karnišovą – 18 tšk. Einikį – 14 tšk., Saboną – 13 tšk.

Lengvosios atletikos varžybose Duisburge disko metimą laimėjo vokiečių Riedl, numesdamas diską 69,54 m. Trečią vietą užėmė mūsų Aleksna 67,16 m. pasekme. K.B.

SALFAS-gos lietuvių golfo žaidynės įvyks rugpjūčio 31-rugsėjo 1 d.d. "Bay Valley Hotel and Resort" vietovėje, Bay City, MI. Rengia Detroito "Kovas". Registruotis iki rugpjūčio 20 d. siunčiant \$20 (JAV) arba \$27 (kan.) Kaziui Kizlauskui, 7412 Camelot Dr. W., Bloomfield, MI, 48322. Pavėluota registracija \$30 (JAV) ir \$40 (kan.). Daugiau informacijų galima gauti skambinant tel. 810 661-0031 arba 810 642-7049. Inf.

Veiklos žinios

Berlyno olimpinėse žaidynėse pirmą kartą buvo vykdomos vyrų krepšinio varžybos. Aukso medalį tada laimėjo JAV, sidabro – Kanada. Varžybos vyko lauke įrengtoje aikštelėje, kurios paviršius buvo padengtas smėlio ir molio danga. Štai ką prisimena Pranas Lubinas, kuris žaidė JAV rinktinėje: "Lietui palijus, buvo labai sunku žaisti su smėliu ir molio aplisium kamuoliu".

Atlantos žaidynėse yra 14 sporto rungtynių daugiau negu Barcelonoje. Kelios naujos sporto rungtynės: moterų futbolas, paplūdimio tinklinis, moterų triušolis, moterų 4x200 m bėgimas, moterų fechtavimas kardais.

Europos futbolo pirmenybėse (UEFA taurė) Kauno "Žalgiris" pirmose rungtynėse nugalėjo "Crusaders" (Š. Airija) 2:0. "Inkaras-Grifas" pralaimėjo "Slavia" (Bulgarija) vienuolikei 3:4.

Istambule vykusiose Europos jaunimo krepšinio pirmenybėse Lietuvos jaunimas laimėjo pirmą vietą. Baig. žaidime Lietuva nugalėjo

Kanados įvykiai

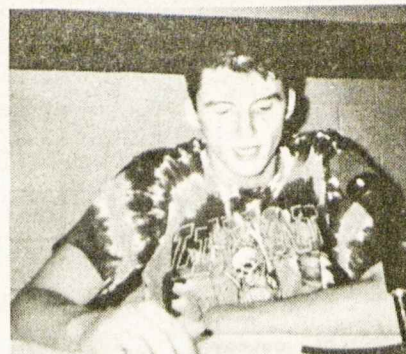
(Atkelta iš 1-mo psl.)
vų paieškas įjungti privačias detektyvų agentūras. Nuo finansinės paramos vaikui pasislėpęs tėvas tada pats turės padengti jį suradusio detektyvo išlaidas.

Daug žalos Kvebeko provincijai atnešė dėl lietaus jos Saguenay srityje išsiliejusios upės. Potvynis apsmė didoką plotą žemės, paliesdamas ir kai kuriuos mažesnius miestelius. Išsamių duomenų dar nebėra, bet jau buvo pranešta, kad potvynyje žuvo apie dešimtį kvebekiečių. Pagalbai vadovavęs Kanados karinės bazės kpt. Pierre Bettez, teigia, kad tokios gamtinės nelaimės jis dar nebuvo matęs. Daug kur kvebekiečiams teko gėlbėtis iš apsemiamų žemėsnių vietovių persikeliant į aukštesnes.

Susipažinti su Kvebeką ištikusia nelaimė kariniu sraigtasparniu buvo atskraidintas ir Kanados ministras pirm. J. Chretienas. Jis pagalbon iš Kanados kairinės bazės atsuntė sraigtasparnių dalinį. Potvynis sugriovė daug didelių tiltų, sugadino nemažai kelių, geležinkelio linijų, nuvertė užtvankų.

Hamiltono moksleiviai atiteitininkai, aplanke "Steam and Technology" muziejy. Stovi iš kairės: D. Gudinskas, J. Trumpickas, P. Vaičiūnas, V. Trumpickaitė; priekyje L. Gudinskas, V. Gudinskas ir S. Trumpickas

ARTŪRAS KARNIŠOVAS, Lietuvos olimpinės rinktinės krepšinio žaidėjas, po Lietuvos-Kroatijos rungtynių Čikagoje "Rosemont Horizon" liepos 7 d., atsakinėja į žurnalistų klausimus

Nuotr. E. Šulaičio

Arvydas Sabonis	Arvydas Sabonis
• Played professionally in Spain (1989-95) through 1994-95 • First round draft pick by Portland in the 1988 NBA Draft (24th overall)	- PTS: 34.1 - FT%: 80.0 - FTS: 208 - APG: 13.1 - SPG: 12.6 - BPG: 2.2% - AVG: 38.3

Kai kurie sporto entuziastai, ypač jaunimas, renka pasirinktos sporto šakos žymenų korteles. Nuotraukoje – Arvydo Sabonio kortelė

lėjo Ispanijos 85:81. Prieš tai Lietuva įveikė Gudiją 80:71, Turkiją 84:74 ir Graikiją 90:70.

Prancūzijoje vykusiose Europos jaunų krepšinio pirmenybėse (iki 18 mt.), abi Lietuvos komandos laimėjo pirmus susitikimus: jaunieji įveikė Rumuniją 93:65 ir merginos Graikiją 81:69. A.S.

Specialų savo ministerių kabineto posėdį buvo sušaukęs Kvebeko premjeras L. Bouchardas. Spaudos atstovams jis pranešė, kad nukentėjusius kvebekiečių pagalbai stengsis suteikti porą šimtų milijonų dolerių.

Pagal federacinės Kanados įstatymus Kvebeko vyriausybė pirmajai naujo potvynio nukentėjusiųjų pagalbai jau parūpino pusšimto milijono dolerių. Su tokia pat pradine suma įsijungė ir Kanados vyriausybė. Dabar jos abi pusiau dalysis tolimesne parama. Kanados ministras pirm. J. Chretienas taipgi yra minėjęs porą šimtų milijonų dolerių. Jų turbūt nepakaks, nors Kvebeko ir Kanados vyriausybių bendri pažadai jau artėja prie pusės milijono dolerių.

Daug kam atrodo, kad iš šios nelaimės turėtų pasimokyti ir Kvebeko separatistai, ir visi kiti kanadiečiai. Tokiais atvejais aiškiai matosi, kad Kvebekui reikia Kanados, o Kanadai Kvebeko. Tik bendromis jėgomis galima suteikti pakankamai lėšų, kai kurią nors Kanados dalį ištikina didesnė gamtinė nelaimė. V. Kst.

Skautų veikla

• "Romuva" paruošta – laukia stovyklautojų. Liepos 20-21 d.d. įvykusioje antroje talkoje vėl dalyvavo 12 talkininkų. Vadovaujant k. to pirm. dr. A. Pacevičiui ir rajono vadui R. Sriubikiui, visos pastovyklės išvalytos, išpjauti netinkami medžiai, nupjauta žolė, po pastatų pravaistas nutekėjimo vamzdžiai, išdaryta virtuvė. Neatlikti lauko darbai, tačiau jie bus užbaigti po stovyklos.

• Rugpjūčio 4 d. suvažiuoja stovyklautojai-jos, o rugpjūčio 3 d. visi dalyvauja.

• Didysis laivas bus rugpjūčio 10 d. Kviečiami svečiai, tėveliai ir skautininkai-kės atvykti ir kartu pabendrauti. Rugpjūčio 11 d. stovykla baigiasi. Tą dieną tėvai pasiima savo vaikus. M.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 104 milijonus dolerių

MOKA:	IMA:
3.75% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo.....7.75%
4.00% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
4.00% už 180-364 dienų term. indėlius	1 metų.....6.25%
4.00% už 1 m. term. indėlius	2 metų.....6.75%
4.75% už 2 m. term. indėlius	3 metų.....7.25%
5.50% už 3 m. term. indėlius	4 metų.....7.50%
5.75% už 4 m. term. indėlius	5 metų.....7.75%
6.25% už 5 m. term. indėlius	(fixed rate)
3.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	su keičiamu nuosimčiu
4.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	1, 2 ar 3 metų.....6.40%
5.00% už 2 m. GIC invest. pažym.	Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrielį mortgicijai.
5.75% už 3 m. GIC invest. pažym.	
6.00% už 4 m. GIC invest. pažym.	
6.50% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
4.50% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
5.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
5.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
6.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.25% už OHOSP (variable rate)	
3.00% už taupymo sąsk. (gyv.draudra)	
3.75% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000	
3.50% už Amerikos dol. 1 m. GIC	
3.00% už Amerikos dol. kasd.pal.sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Kiti patarnavimai **MasterCard** **Kredito kortelė**

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams, iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniai nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 416 532-1149

PRINTING **SPACI** **NET** **NET**

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prienamos kainos, aukšta kokybė.

TEL. 416 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto, Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

"SAMOGITIA" **Knygų rišykla** **"SAMOGITIA"** **meniška įrša** **knygas bei žurnalus.** **A. Plėnys** **3333 Grassfield Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412**

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų

tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.

Prašau skambinti šiandien
tel. **416 236-6000**
pirkimo ar pardavimo klausimais

ANTANAS GENYS
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskviečiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŲSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

KELIONĖS Į LIETUVĄ DAR VIS GERIAUSIOMIS KAINOMIS IR SĄLYGOMIS. PATARNAVIMAS TIKSLIAUSIAS!

ISSKRENDANTIEMS LIEPOS MĖNESI:

- IŠ TORONTO, MONTREALIO IR OTTAWOS – TIK \$1,200.00,
- IŠ VANCOUVERIO, CALGARY IR EDMONTONO – TIK \$1,350.00.

Skrendam per Londoną su AIR CANADA ir LIETUVOS AEROLINIJA (LAL) specialiai sudaryta sutartimi.

Per Paryžių – TIK 12 DOLERIŲ DAUGIAU!

Ieškantiems kelionių į kitus (ar per kitus) Europos miestus visomis Oro Linijomis – GALIMYBĖS NERIBOTOS.

Rekomenduojam skrydžius per AMSTERDAMĄ IR HELSINKI.

Asmeniškai kreipkitės kiekvieną trečiadienį, tarp 11 ir 18 val (11 AM – 6 PM). Kitomis dienomis – užsitikrinti mano asmeniską dėmesį Jūsų reikalams, – paskambinę palikite savo telefono numerį ir aš tuoj pat, arba Jums tinkamu laiku, atskambinsiu.

Queen Travel International Ltd. **ALGIS MEDELIS**
133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 TEL. 416 531-4800

KREIPIMASIS

į buvusius lietuvių savisaugos ir statybos batalionų karius, kovojusius Rytų fronte prieš Raudonąją armiją

1996 m. gegužės 4 d. Vilniaus karininkų ramovėje įvyko lietuvių savisaugos ir statybos batalionų karių ir jų šeimų narių susirinkimas, kuris prie Vilniaus karininkų ramovės įsteigė klubą.

Klubo tikslas – suburti tų dienų karius ir jų artimuosius, atkurti istorinį teisingumą, įamžinti jų atminimą. Klubo nariai atsiriboję nuo fašistinės ideologijos ir tų savisaugos batalionų karių, kurie dalyvavo genocido akcijose. Klubo nariai gali būti tik kariai, garbingai kovoję prieš pirmąjį Lietuvos okupantą – Sovietų Sąjungą ir tuo įnešę savo indėlį į Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą.

Ne noras žudyti kitataučius, ne troškimas primesti pasauliui fašistinę ideologiją tuos vyrus atvedė į Reicho kariuomenę. Jie kovojo ne už Vokietiją, jie kovėsi prieš Sovietų Sąjungą, per metus palikusių kruvinus pėdsakus Lietuvos žemėje. Jie apgaule ir prievarta buvo įjungti į vokiečių kariuomenę, kuriai pralaimėjus jiems nepelnytai atiteko gėda ir pažeminimas.

To paties likimo susilaukė Lietuvos vyrai, prievarta ir apgau-

le įjungti į Sovietų Sąjungos kariuomenę. Jie kovojo ne už Sovietų Sąjungą, jie kovėsi prieš antrąjį Lietuvos okupantą – fašistinę Vokietiją. Sov. Sąjungai laimėjus karą, jiems nepelnytai atiteko bolševikinė "šlovė", o išivadavus Lietuvai – okupantų ir kolaborantų pravarde.

Mes, klubo nariai, kreipiamės į dar gyvus savisaugos ir statybos batalionų karius, žuvusiųjų ir pokaryje mirusių artimuosius, kviesdami atsilipti ir papildyti mūsų klubo narių gretas. Numatome šių metų rudenį sušaukti ir visuotinį klubo narių suvažiavimą.

Mes, klubo nariai, kreipiamės į to paties likimo brolius, patekusius į kitą kovojusią pusę, kviesdami atsiriboti nuo komunistinės ideologijos ir savo gretose sutelkti Lietuvos patriotus, kad Jūs niekas nevardintų okupantais ar penktąją koloną. Kova už Lietuvos valstybingumą ir nepriklausomybę turi mus ne skirti, bet vienyti.

Mums rašykite adresu: LB karių klubas, Pamėnkalnio 13, 2600 Vilnius, tel. 61-77-25, 61-31-66, 61-31-58.

Leonas Čerskus,

Lietuvių savisaugos ir statybos batalionų karių ir jų šeimų narių klubo tarybos pirmininkas

Metinė "TEVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

Juozas (Joseph) NORKUS
Re/max West (staigoje)
ilgiausiai dirbantis agentas.

Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimų bei daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį. Mielai atsakysiu (namų pirkimo, pardavimo ar remonto klausimus).

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9

Skambinti bet kuriuo metu (staigos tel. 416 769-1616, namų – 416 532-5893)

Nemokamas namų įvertinimas

Audra Travel Corporation

& CRUISE WORLD

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- ♦ Geriausias keliones į Lietuvą.
- ♦ Skridimus į įvairius pasaulio kraštus.
- ♦ Atostogas šiltuose kraštuose.
- ♦ Keliones pramoginiiais laivais.
- ♦ Poilsines keliones į kurortus ir sanatorijas.
- ♦ Sveikatos ir kelionių draudimus.
- ♦ Iškvietimus bei vizas.

Smulkesnių žinių teiraukitės telefonu:

416 762-7447

Lietuviškai kalbantiems agentams papildomi numeriai (ext. #):

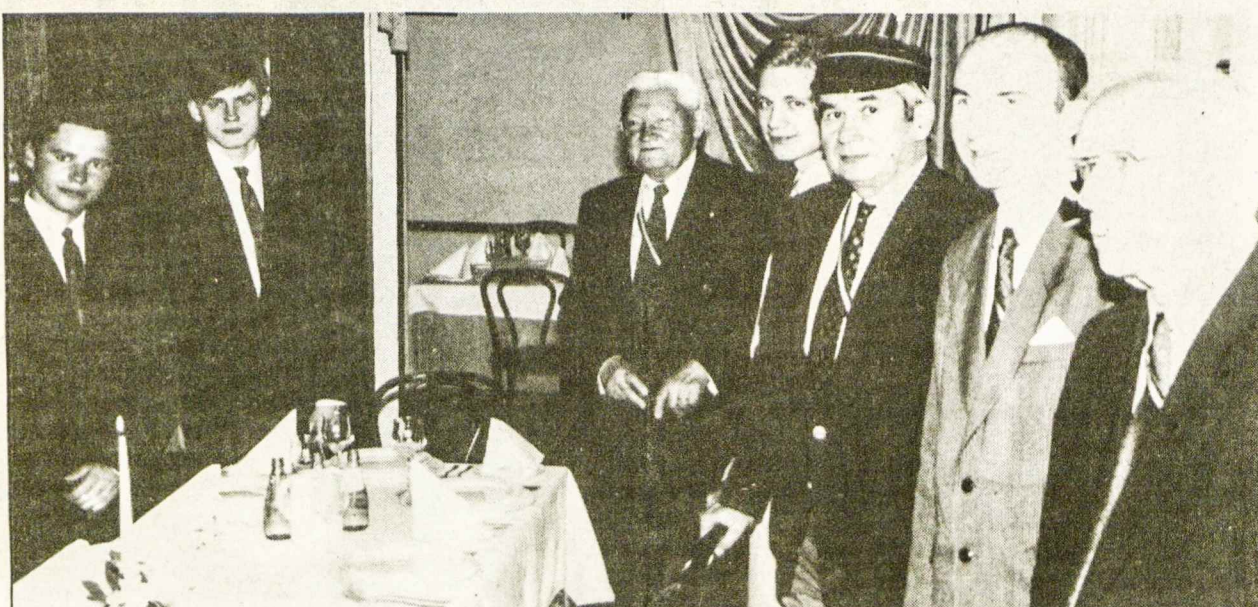
Onai – 103, arba – 104,

Audronei (dėl kelionių laivais) – 102.

Fax 416 769-6753

E-Mail: audra@pathcom.com

256A Durie St. (Bloor West Village),
Toronto, Ont. M6S 3G3

1996 m. birželio 15 d. Kaune buvo atkurta ateitininkų Kęstučio vardo korporacija. Į tikruosius narius pakelti šeši aukštųjų mokyklų studentai, kandidatai priimti du. Susirinkime dalyvavo keturi kęstutiečiai iš Išeivijos. Iš kairės: Osvaldas Stripeikis, Vaidas Minelga, Kazimieras Pabedinskas, Vaidotas Vaičaitis, Vytautas Dūdėnas, Darius Vosylis ir Juozas Kojetis

SKAITYTOJAI PASISAKO

ABSOLVENTŲ KLUBAS

Besibaigiant šioms mokslo metams Vytauto Didžiojo universitete įsteigim Absolventų klubą, vieniantį universiteto absolventus (bakalaurus, magistrus ir daktarus). Tikimės, kad šiandieną dar nedidelė mūsų grupė ateityje realiais darbais pasitarnaus gimtajam universitetui.

Mūsų planuose yra nemažai uždavinių, iš kurių realiausi yra informacinio biuletenio leidyba (pradžioje du kartus per metus), archyvinės medžiagos rinkimas, tarpusavio ryšių išlaikymas. Mes taip pat norėtume susipažinti su nepriklausomos Lietuvos Vytauto Didžiojo universiteto dėstytojais, studentais, su jų draugais ir artimaisiais. Esame reikalingi vieni kitiems vardan mus visus vienijančios universiteto dvasios. Beje, šią vasarą Absolventų klubo nariai, liekantys Kaune, nutarė rinktis kiekvieną mėnesio trečiadienį, 19 val. kavinėje "Serno iltys" (Daukanto gatvėje, šalia fontano). Maloniai kviečiame!

Asta Dirmaitė,
Absolventų klubo tarybos narė

PRAŠO ATSLIEPTI

Atsikūrus Vytauto Didžiojo universitetas šiais (1996) metais išleido jau ketvirtąjį absolventų laidą, tačiau tik prieš keletą dienų buvo įsteigtas Absolventų (Alumni) klubas. Jo tikslas – išlaikyti studijų metais užsimezgusius ryšius ir neleisti jiems nutrūkti. Esame reikalingi vienas kitam. Iš kitos pusės, universitetui taip pat reikalinga mūsų parama. Į klubą kviečiame burtis visus – ir Vytauto Didžiojo universiteto absolventus, ir nepriklausomos Lietuvos laikų universiteto studentus bei dėstytojus.

Klubo taryba nutarė Vytauto Didžiojo universiteto 1922-1956 m. studentus paskelbti Vytauto Didžiojo universiteto Absolventų klubo garbės nariais. Maloniai kviečiame atsilipti visus studijavusius mūsų universitete. Žadame įsteigti archyvą, bus leidžiamas informacinis leidinys, todėl laukiame Jūsų atsikūrimo ir kitos medžiagos, susijusios su Jūsų studijomis Vytauto Didžiojo universitete. Rašykite mums apie savo ir Jūsų bendramokslį likimus. Tai pirmasis akademinis absolventų klubas Lietuvoje, todėl kviečiame kartu su mumis kurti šio klubo istoriją ir tradicijas. Mūsų adresas: Vytauto Didžiojo universitetas / Absolventų klubas, Daukanto 28, 3000 Kaunas, Lithuania. Tel. 370-7-202-458 (kvietė Diana) / 209-637 (kvietė Asta). Fax. 370-7-203-858. E-mail: ASTA@SDID.KAU.OSF.LT. Absolventų klubo taryba: Diana Mineitytė, Asta Dirmaitė, Birutė Leimontaitė, Erikas Jankauskas, Gediminas Vyšniauskis.

AMERIKIEČIO KALBA

Nuosirdus lietuviškas aciu prof. dr. A. Musteikiui, kad net antrą

kartą taip teigiamai įvertino mano santrauką anglų kalba dr. A. Eidinto parašytos knygos "A. Stulginskis". Taip pat dėkoju už pastabą, kad mano lietuvių kalba lygio "Lietuvos žurnalisto, literatų bei aukštųjų valdininkų".

Esu amerikietis, gimęs, augęs ir išėjęs aukštą mokslą JAV, kaip ir mano tėvai, kurie tarpusavyje tekalbėjo angliskai. Mano seneliai yra imigravę Ameriką prieš Pirmąjį karą dar caro laikais. Pramokau lietuvių kalbos, kokia ji tuomet buvo kalbama tarp "senos iszeivistes" Niujorke, taip pat šiek tiek lenkiškai. Žodžiu, "snekedavau lietuviskaj ale buwau negramotnas, raszyti nemokejau".

Pramokus vieno varianto reikėjo "išsyczystinti" savo lietuvių kalbą arba teisingiau – modernizuoti savo lietuvių kalbą, kai atvyko išvėdinti ("dipukai") po Antrojo karo. Bendraujant su žmonėmis iš dabartinės Lietuvos, vėl reikėjo "perdirbti" ir tobulintis šiek tiek ir prisitaikyti prie modernesnės, gyvos, dabartinės lietuvių kalbos.

Kiekvienam kalba keičiasi, auga. Svarbiausia – vienas kitą suprasti. Nebūtina nuolat mojuoti savo gimtąja kalba arba pavarde, kaip kokia nors tautinė vėliavėlė. Aišku ir savaime suprantama, rašydamas lietuviškai vartojau lietuviškas galūnes. Kur prasidėdavo ir pasibaigia tarmės, "žargonas", šnekamoji ir literatūrinė kalba, palieku kalbų "specams", kadangi pats esu istorikas.

Tomas A. Michalskis, Ph.D.,
Norwood, JAV

MŪSŲ KAPINĖS

Mes, lietuviai, Torontė-Missis- saugoje esame laimingi turėdami gražias kapines. Jos yra gražiai prižiūrimos, ir galime didžiulius paminklais. Tačiau labai nemalonu, kad patys mūsų tautiečiai sudrumsčia kapų ramybę. Štai atvažiuojį palaistyti savo mylimų artimųjų kapo gėlių, o jų jau nerandi – kas nors išsikasęs išsiveža į savo namų darželį. Štai už paminklo kieno nors sumetus šiuokšlės ar panašiai. Randi, kad kas nors pervažiavęs per tavo artimojo kapą. Negali tikėti, kad yra tokių tautiečių, kurie gerbia tik savųjų kapus, o ne kitų.

Turėjome laistymui žarnas, vėliau kibirėlius; palengva ir jie išnyksta, nes mes nemokame sąžiningai su jais elgtis. Kapinės turėtų būti šventa vieta atsigulusiems amžinai ramybei. Mes turime juos gerbti, o ne nuimti gėles nuo jų kapo ir nešiukšlinti jų aplinkos.

Stasys Prakapas, Toronto

TARPTAUTINĖ POEZIJA

1996 m. liepos mėnesį būreliui lietuvių mokinių ir mokytojų iš Kauno Jėzuitų gimnazijos viešint Eichstaetto Willibaldo gimnazijoje Vokietijoje, buvo mano žmonos, lotynų kalbos mokytojos Annelies Bammesberger surengta speciali pamoka su vietiniu gydytoju, dabar

pensininku daktaru Wolfgang Deinhart, kuris skaitė ir paaiškino savo neseniai redaguotus eilėraščius jos klasės mokiniams ir mokinėms ir taip pat svečiams iš Lietuvos. Vienas eilėraštis – apie spalvas. Pateikiu tekstą ir lietuvišką vertimą, kurį šių eilučių autorius paruošė ir kartu su lietuviais, dalyvaujančiais šioje pamokoje, pakeitė ir patikslino. Skaitytoms bus įdomu pamatyti, kaip ryšys tarp įvairių krypčių žmonių gali tapti vaizdingu. Poezija tikrai gali tapti tarptautine kalba.

Prof. dr. Alfred Bammesberger,
Vokietija

Spalvos

Dvi
ryškios spalvos
juoda
ir balta
tarp jų
driekiasi
gyvenimas

pilka kasdienybė.

Nenustokite
drąsos.

Saulė ir
lietus
kitas prasmes
atkuria

raudoną
ir geltoną
ir mėlyną

juos
jungia
ilgesys.

Farben

Zwei
starke Farben
Schwarz und Weiss

dazwischen
liegt
das Leben

grauer Alltag.

Lasst nicht
die Koeffe
haengen.

Die Sonne
und
der Regen
mischen ande
Toene
aus
Rot
und Gelb
und Blau

dazwischen
liegt
die Sehnsucht.

Wolfgang Deinhart

REIKIA PARAMOS

Nuoširdžiai dėkoju Ūkininkams remti fondo nariui Kanadoje A. Kantvydui ir J. Kanapei iš JAV, Coral Springs, už suteiktą paramą Alkūnų palivarko atstatymui. Jau pradėtas restauruoti sodybos namo pastatas, bet dar labai trūksta lėšų, todėl darbai vyksta sunkiai, o žemei apdirbti nėra traktoriaus. Ketinantiems paremti bus išsiųsta knygelė apie Alkūnus.

Valda Čyvenė,
Taikos pr. 77-23,
3031 Kaunas, Lithuania

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-
pardavimo reikalais jus
informuos ir maloniai
patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

Registruota masažo terapeutė Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.

20 High Park Blvd., Toronto.

Gydymasis masažas ("Craniosacral Therapy")

Priima pasientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masažu padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

2373 Bloor Street West

(Prie Jane St.)

Telefonas

416 763-5677

Šeimos gydytojas,

dr. Aleksandras Spudas

šiuo metu priima naujus pacientus.

1448 Lawrence Avenue East, Suite 210,
(prie Victoria Park Avenue)

Victoria Terrace Medical Centre, North York, Ont. M4A 2V6

Tel. 416 751-0082

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.

27 John St., Second Floor

Weston, Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 416 240-0594

Lengvai pasiekiamas
autobusu nr. 79 (Scarlett
Road) nuo Runnymede
požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. (416) 762-7393

Fax (416) 763-0674

Atstovybės Lietuvoje naujas

adresas: Goštauto 4-78

(kitoje Neries upės pusėje

nuo "Lietuvos" viešbučio)

Vilnius

Tel. (3702) 22 78 97

Fax (3702) 22 63 68

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos
patarnavimai.
Lietuvių kalba
patarnauja
V. Drešeris ir
Rima (Petkutė)
Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai
visose pirkimo ir
pardavimo srityse.
Kreiptis į Valterį
ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

– mortgicijų
– mokesčių
– turto ir kt.
Kreiptis į
Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Tel. 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

Į Lietuvą su Nordland Express

**Siuntiniai laivu • Oro paštu
Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervedimai**

Nordland Express	1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8 Indian Rd. (išėjimas iš požeminio traukinio Keele stoties)
Darbo valandos:	nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. iki 6 v.v.
Skyrius: North York	Town Press 164 Willowdale Ave, North York, Ont. 416 222-4021
London	Jonas ir Marytė Narusevičiai 1055 Guildwood Blvd. 519 657-1751
Montreal	Andrejs Vitols 105 56th Ave., Lachine 514 637-9102

Nemokamas siuntinių paėmimas

Toronto: nuo pirmadienio iki penktadienio
Hamilton, Burlington, Oakville, Mississauga:
pirmadieniais ir ketvirtadieniais

St. Catharines, Niagara Falls, Welland: ketvirtadieniais
Kitchener, Cambridge, Guelph, Brampton: pirmadieniais
Wasaga, Collingwood, Barrie: pirmais mėnesio sekmadieniais
Windsor, Sarnia: antrais mėnesio sekmadieniais
London: antrais ir ketvirtais mėnesio sekmadieniais

Už pietinės Ontario provincijos ribų: Siųskite siuntinius į
Nordland Express su gavėjo: siuntėjo adresu ir talpos
aprašymu. Bendrovėje mes užpildysime muitinės pareiškimą,
sąskaita bus jums pasiųsta.

Dėl patogumo, pastovumo, išvaizdos ir
ekonomijos turime įvairaus dydžio dėžų 1, 1.5, 2, 3 ir 5
kubinių pėdų. Taip pat galite įsigyti dėžių Anapilio
knygynne, sekmadieniais ir kredito kooperatyve "Talka",
830 Main St. E. Hamilton

JAV ir Kanados dolerių perdavimas

4% plius \$20 pristatymas iki \$4,999
3% nuo \$5,000

Siuntiniai su kanadiškais produktais
Lietuvoje mūsų sandėlyje:

Siuntinys nr. 1	10 kg miltų, 10 kg cukraus, 10 kg ryžių	\$50 (JAV \$38)
Siuntinys nr. 2	12 litrų augalų alyvos (4x3 litrai)	\$36 (JAV \$27)
Siuntinys nr. 3	4.5 kg vištienos buljonas	\$30 (JAV \$23)
Siuntinys nr. 4	6 kg žemės riešutų sviestas (12x500 gr)	\$34 (JAV \$26)

Siuntinys nr. 6	20 kg cukraus (10x2 kg)	
	400 g tirpstančios kavos (2x200 gr)	\$48 (JAV \$36)
Siuntinys nr. 7	31 įvairūs kanadiški produktai (20 kg)	\$95 (JAV \$72)
Siuntinys nr. 8	17 įvairūs kanadiški produktai (14 kg)	\$65 (JAV \$49)
Siuntinys nr. 9	220 v elektrinis šaldytuvas	\$75 (JAV \$57)

TORONTONT

Anapilio žinios

Rugpjūčio 26-29 d.d. organizuojama vaikų chorinės muzikos stovykla. Registracija ir smulkesnė informacija yra teikiama parapijos raštinėje tel. (905) 277-1270.

Anapilio knygyne gauta naujų muzikos įrašų iš Lietuvos ir naujų sveikinimų kortelių bei Arvydo Anušausko "Lietuvių tautos sovietinis naikinimas 1940-1958 m."

Mišios rugpjūčio 4, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Anelę Gelazienę, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 10 v.r. už a.a. Antaniją Kančaitienę-Marcinkienę.

Lietuvių namų žinios

Sekmadienio, liepos 28 d. popietėje dalyvavo 211 asmenų. Svečių knygoje pasirašė Giedrė Šileikaitė iš Garliavos ir Rasa Rulėvičiūtė iš Vilniaus. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narys E. Steponas.

LN valdybos posėdis – rugpjūčio 8, ketvirtadienį, 7 v.v.

Lietuvių namų poilsio stovykla rengiama pranciškonų stovyklavietėje "Kretinga" rugpjūčio 10-18 d.d. Stovyklos užbaigimo gegužinė įvyks rugpjūčio 17, šeštadienį, 7 v.v. Dėl informacijos ir registracijos prašome skambinti Augustinui Sukauskui 416-614-7739.

"Lokio" svetainės lankytojai gali pasinaudoti siūlymų bei pagėdavimų dėžute.

Aukos Slaugos namams primamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose, arba galima jas siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: \$100 – Z. Mickevičienė (a.a. E. Puniškienės mirties metinių prisiminimui), E. Mardosienė (a.a. S. Pundžiūvienės prisiminimui).

A.a. Pranutės Siminkevičienės 10-ties metų mirties prisiminimui duktė Prima Saplienė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

A. a. Vytauto Pulkauninko atminimui laidotuvių metu "Kovai su vėjo liga" Lietuvoje aukojo \$100 – N. W. Sidney; \$40 – P. G. Stauskas, M. Krivickas; \$25 – A. D. Sauronai, R. R. Bagdonai; \$20 – V. M. Vaitkevičiai, M. J. Ignatavičiai, R. I. Kymantai, S. E. Kėkštai, R. J. Vaitkevičius, O. Krygeris V. Skukauskas, A. Grigonis, D. Mc Neil & John Abate, D. Donohue, D. Kurceba, A. J. Vilimai, J. B. Danaičiai; \$15 – P. Z. Linkevičiai; \$10 – E. G. Kuchalskiai, J. Jakaitienė, M. Jonušaitis, E. R. Juzienė, B. R. Ramanauskai, A. A. Kuolai, A. I. Zalačenai.

Aukos rinko G. Stauskienė, B. Sapijonienė ir M. Povilaitienė. Visiems dėkoja rėmėjų būrelis.

A. a. Salomėjos Prudžiūvienės atminimui pagerbti "Tremtinių grįžimo fondui" aukojo: \$100 – A. Zakienė ir šeima; \$20 – V. A. Bubečiai, V. J. Plečkaičiai, J. Z. Didžbali, K. Starkutienė, E. V. Kriščiūnai; \$10 – A. S. Čeponai.

Aukos rinko M. Povilaitienė ir B. Sapijonienė. Visiems nuoširdžiai dėkoja –

KLK moterų dr.-jos centro valdyba

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

Dantų gydytoja

ASTA E. GRINIS-VAIDILIENĖ, D.D.S.

3101 Bloor Street West, Suite 308,
Toronto, Ontario M8X 2W2

(trys blokai į vakarus nuo Royal York)

Telefonas 416 237-1273

PATYS PRISIRINKITE AVIEČIŲ

Adresas: 8100 Steeles Ave. E.,
4 mylios į rytus nuo Markham Road (Highway 48)

905 294-3275

Taipgi: ŽIRNIAI, PUPOS, JUODIEJI IR RAUDONIEJI SERBENTAI

Prisikėlimo parapijos žinios

Dar yra vietų autobuse kelionei į Midlando kankinių šventovę rugpjūčio 4 d. Prašom registruotis parapijos raštinėje 533-0621. Autobusas išvyks nuo parapijos 12 v. ir grįš apie 7 v.v. Kelionės kaina \$17. Visus dalyvauti kviečia Kanados lietuvių katalikų centras, kuriam vadovauja J. Andrusis.

"Kretingos" stovyklavietėje, Wasagoj, šiuo metu vyksta stovykla lietuvių kilmės lietuviškai nekalbantiems vaikams. Jai pasibaigus rugpjūčio 3 d., prasidės šeimų stovykla, kuri tęsis nuo rugpjūčio 3 iki rugpjūčio 10 d. Dėl informacijos kreiptis į Anitą Wasowicz 416-251-2657.

Stovyklų metu Mišios "Kretingos" stovyklavietėje vyksta kiekvieną sekmadienį 11 v.r. Paskutinės Mišios bus rugpjūčio 18 d. Visi apylinkės gyventojai kviečiami Mišiose dalyvauti.

Šventovės prieangyje kiekvieną sekmadienį galima pasiminti ateinančio sekmadienio Mišių skaitinius. Juos patartina perskaityti ir apmąstyti prieš ateinant į Mišias.

Antroji rinkliava rugpjūčio 18 d. bus daroma Kanados misijoms paremti. Vokeliai tam tikslui bus prisigiti prie biuletenio sekmadienį prieš rinkliavą. Nors mūsų dėmesys šiuo metu yra daugiau nukreiptas į Lietuvą, visgi neturėtume pamiršti ir gyvenamojo krašto – svarbių Kat. Bendrijos projektų, kuriems įvykdyti visų tikinčiųjų pagalba yra labai reikalinga.

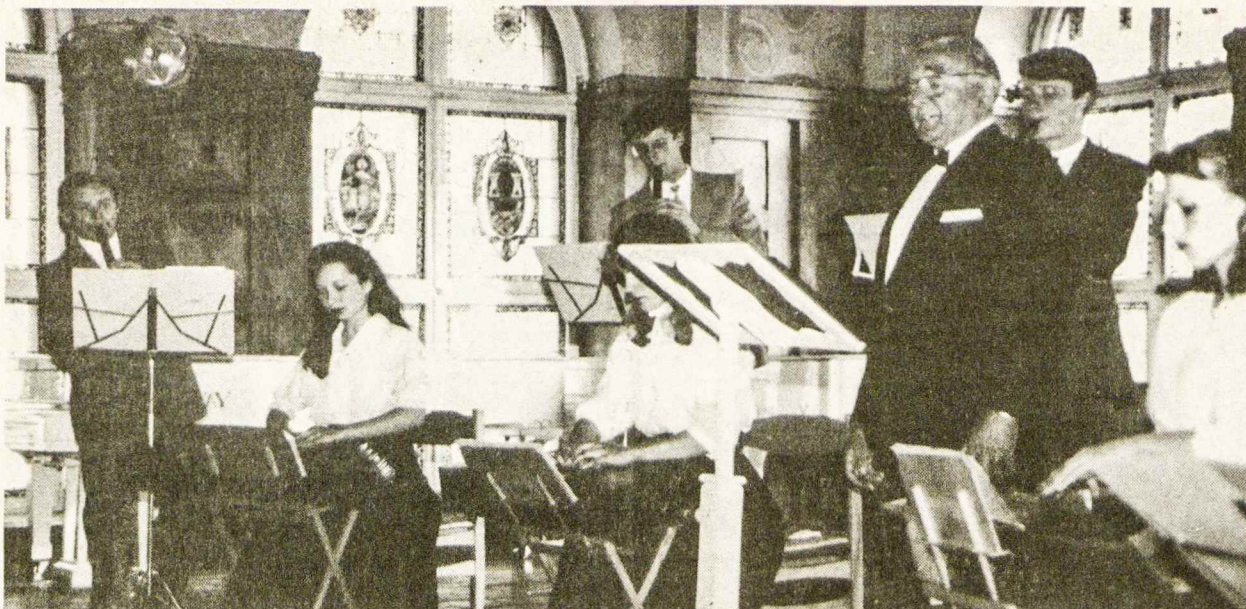
Šiuo metu parapijos kunigai Edis Putrimas ir Julius Sasnauskas, OFM, darbuojasi jaunimo stovyklose.

Mišios sekmadienį, rugpjūčio 4, 8.15 v.r. už a.a. Anelę ir Praną Vaserius; 9.15 v.r. už a.a. Stasį Černiauską; 10.15 v.r. už a.a. Magdaleną ir Juozą Barščiauskus ir jų šeimų mirusius, už a.a. Barborą ir Juliją Stendelienę ir už Kriščiūnų šeimos mirusius; 11.30 v.r. už Medininkuose žuvusius lietuvius (penktosios metinės).

A. a. Ona Plėnienė mirė liepos 18 d., sulaukusi 64 m. amžiaus. Palaidota liepos 20 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, Ont. Be kitų giminių bei pažįstamų velionė paliko vyrą Aleksą Plėnį, žinomą Torontose knygrišį. Jo įsteigta dirbtuvė "Samogitia" yra atlikusi daug darbų, dažnai nemokamai patarnavusi lietuviams, įėjusi "TŽ" kompleksus. A. Plėnį ne tektis valandą užjaučiam "TŽ" darbuotojai ir linki jam toliau sėkmingai darbuotis spaudos srityje. S.

Vatikano radijo lietuviškų laidų 50-metis buvo paminėtas birželio 8 d. Ta proga redakcijos darbuotojai buvo pakviesti dalyvauti su daugiau kaip 400 maldininkų iš viso pasaulio Mišiose Vatikano soduose ir melsis drauge su Šv. Tėvu. Susirinko lietuviškos programos darbuotojai ir bendradarbiai – kun. V. Veilentas, J. Malinauskas, S. Kubilius su šeima, I. Vaišvilaitė ir N. Tutkaitė. Kartu Mišiose dalyvavo ir Lietuvos ambasadorius prie Šventojo Sosto Kazys Lozoraitis.

Vatikano radijo lietuviškoji laida buvo pradėta transliuoti 1940 metų pabaigoje. Manoma, kad sovietams spaudžiant, po kelių mėnesių buvo sustabdyta. Atgaivinta po karo 1946 m. birželio 8 d. Šiuo metu transliuojamos keturios laidos per savaitę. Inf.

Montrealietis solistas ANTANAS KEBLYS, palydimas liaudies instrumentų orkestro, vadovaujamo docento VYTAUTO TETENSKO, koncertuoja Klaipėdos universiteto menų fakulteto salėje 1993 metais

1996 metų Toronto Lietuvių Namų POILSIO STOVYKLA

rengiama Tėvų pranciškonų vasarvietėje "Kretinga" Wasagoje.

Atidarama – rugpjūčio 10, šeštadienį, 12 v.r. Uždaroma – rugpjūčio 18, sekmadienį.

Stovyklos užbaigimo GEGUŽINĖ su įdomia programa įvyks rugpjūčio 17, šeštadienį, 7 valandą vakaro.

Stovyklos kaina – \$115 vienai šeimai savaitei; \$70 – vienam asmeniui; \$20 – dienai vienam asmeniui. Komendantas – A. Sukauskas.

Informacija ir registracija – A. Sukauskas 416 614-7739 arba Z. Revas – 416 251-9635.

Rengia – Toronto Lietuvių Namų vyrų būrelis

ŠIS "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ"

numeris yra paskutinis prieš atostogas. Poatostoginis numeris išeis rugpjūčio 20 d. Atostogų metu neveiks redakcija ir spaustuvi. Administracija dirbs visas dienas, išskyrus šventes ir savaitgalius. Redakcija ir spaustuvi pradės dirbti rugpjūčio 13 d.

Naujų ateivių gegužinė ruošinama Humber Bay parke, (East section), prie Parklawn Rd. ir Lakeshore Blvd. sankryžos šių metų rugpjūčio 3, šeštadienį, 12 v. Gegužinėje dalyvaus Kauno ansamblis "Ainiai". Visi nauji ateiviai kviečiami dalyvauti.

Lietuvių pamaldos Midlande, Kanados kankinių šventovėje, bus rugpjūčio 4, sekmadienį. Pamaldų tvarka: 2.30 v.p.p. bus einami Kryžiaus keliai, o 3 v.p.p. bus Mišios šventovėje, kurių metu pamokslą sakys kun. Julius Sasnauskas, OFM, ir giedos Anapilio parapijos choras.

Kauno miesto ansamblis "Ainiai" koncertuos Wasagoje, Oakview Community Centre, rugpjūčio 4, sekmadienį, 7 v.v., o Toronto Lietuvių Namuose rugpjūčio 6, antradienį, 7 v.v. Visi kviečiami dalyvauti šio žymaus ansamblio koncerte. Kai kuriems šio ansamblio nariams dar reikalinga nakvynė. Galintieji priimti prašome skambinti G. Bijūnienei tel. (416) 621-1638 arba L. Balsienei tel. (416) 766-7724.

R. Steplaitis, "Tėviškės žiburių" bendradarbis, gyvenantis Barrie, Ont., birželio-liepos mėn. lankėsi Lietuvoje, kur jam "už reikšmingą paramą puoselėjant ir saugant Zanavykų etninę kultūrą", kaip rašo Šakių rajono laikraštis "Draugas" nr. 57, suteiktas Šakių miesto garbės piliečio vardas. Tarp kitko laiškė "TŽ" R. Steplaitis rašo, kad lėktuve susipažinęs su dviem (vyrų ir žmona) olandais, vykstantiems į Klaipėdos universitetą dėstyti anglų kalbos nemokamai, norinčiais tokiu būdu atsilyginti už vokiečių okupacijos metu gautą pagalbą iš svetimtaučių. Tai esąs reto kilnumo pavyzdys.

PAMEČIAU akinius Anapilyje. Jei kas radote, prašau paskambinti tel. 905 272-3254.

DAIVA DALINDA,
BBA, Broker
Tel. 416 231-5000
FAX 416 233-2713
Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 16 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.
Nemokamas namų įvertinimas.
2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ont. M9X 1B5

Kanados lietuvių dienos, rengiamos KLB Toronto apylinkės, įvyks spalio 11-12-13 d.d. Numatyta plati programa: spalio 11 – literatūros vakaras ir jaunimo susipažinimo pobūvis. Prisikėlimo parapijos patalpose; spalio 12 – mokytojų suvažiavimas, sporto varžybos, dramos popietė, meno ir tautodailės parodos, iškilmingas pokylis; spalio 13, sekmadienį – Mišios/pamaldos lietuvių kankinių, Prisikėlimo ir Išganytojo parapijų šventovėse, didysis koncertas Anapilio salėje ir atsisveikinimo linksmavakaris Lietuvių Namuose. Rengėjai iš anksto kviečia visus tą savaitgalį paskirti šiam didžiajam Kanados lietuvių suvažiavimui. KLB Toronto apylinkė vadovauja Danutė Garbaliuskienė tel. 416 277-3351. Inf.

Dėl bilietų Kanados lietuvių dienų iškilmingam pokyliui prašoma iš anksto skambinti Vyt. Taseckui tel. 905 824-4461 ir užsisakyti stalus. Teigiamas atsiliepiamas labai palengvintų rengėjams ruošos darbus.

"Tremtinių grįžimo fondas", vadovaujamas valdybos pirmininko Vyt. Cinausko, priimtą "Tėviškės žiburiams" laišką prašydamos paskelbti padėką už visokeriopą paramą grįžantiems ir anksčiau grįžusiems iš Sibiro kankiniams, tremtiniais ir jų vaikais. Padėkoje rašoma: "Nuoširdžiai dėkojame Kanadoje gyvenantiems mūsų tautiečiams ir jų krikščioniškoms, visuomeninėms bei patriotinėms organizacijoms" bei pavieniams rėmėjams, kurių ilgokas sąrašas rodo tautiečių jautrumą šios srities šalpai.

IEŠKAU DARBO. Valau namus – kaina \$10 į valandą. Skambinti tel. 416 533-6198.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 503-1687.

REIKALINGA namų šeiminių/veiklų auklė šeimai su trim mokyklinio amžiaus vaikais. Misisaugoje nuo rugsėjo 1 d. Pagėdautina, kad gyventų kartu. Skambinti tel. 905 848-4279.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323.

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDRŲVE atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekis, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nesusaisiname rūsius, dengiam stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

Savaite...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Sveikatos draudimo įstatymas

Kaip praneša "Lietuvos rytas" (nr. 161), neseniai priimti sveikatos draudimo įstatymas bei sveikatos priežiūros įstatymas yra svarbūs žingsniai sveikatos apsaugos sistemos reformoje. Sveikatos draudimas Lietuvoje įsigalios nuo 1997 m. sausio 1 d. Sveikatos įstaigų finansavimas priklausys nuo realiai suteiktų sveikatos priežiūros paslaugų, numatytų sutartyse tarp įstaigų ir teritorinių ligoninių kasų. Finansinį pagrindą sudarys savarankiškas privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas. Privalomąją sveikatos draudą apdraudžiami visi nuolatiniai Lietuvos gyventojai. Kai kurios paslaugos, pvz. skubi medicinos pagalba, arba tuberkuliozė, vėžiu sergančių žmonių sveikatos priežiūra, kai kurios tarnybos bus finansuojamos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų.

Seime šiuo klausimu įvykusioje spaudos konferencijoje liepos 11 d. dalyvavęs PHARE patarėjų grupės vadovas Markus Schneider teigė, kad naujoji sistema nepažeidžia bendrų išteklių, bet skatina tiksliau naudoti esamus. Svarbiausia dabar sudaryti administraciją, pajėgiančią įgyvendinti naujuosius potvarkius.

Konferencijoje numatyti partijų ryšiai

Liepos 5 d. įvyko Vokietijos Hans Seidelio fondo surengta konferencija "Lietuva prieš Seimo rinkimus: pagrindinės LKDP ir Tėvynės sąjungos partijų nuostatos bei tikslai ateities politikoje", rašo "Lietuvos rytas" (nr. 157). Pranešimus skaitė svečiai iš Vokietijos, LKDP bei TS(LK) valdybos nariai.

Seimo konservatorių frakcijos seniūno A. Kubiliaus nuomone, naujoji seimo dauguma bus koalitinė ir "gerokai dešinesnė negu šandieninė, ir yra viltinga, kad valdancijai koalicijai sudaryti užteks dviejų partijų – Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) ir Lietuvos krikščionių demokratų. Lietuvoje tai būtų pirmas bandymas sudaryti koalicinę daugumą, todėl gali iškilti sunkumų. LKDP frakcijos seniūnas I. Uždavinys teigė, kad konfliktų tarp šių dviejų partijų iš esmės nėra, tik spauda bando jų surasti.

Pastarasis skaitė pranešimą apie LKDP pagrindines nuostatas formuojant Lietuvos ateities politiką, daugiausia dėmesio skirdamas valstybinio saugumo užtikrinimo politikai bei ŠAS plėtimo perspektyvoms. RSJ

CANDLELIGHT CATERING

Gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusrėčiams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joana Bubulienė.

MONTREALQUE

SOL. ANTANAS KEBLYS 75 metų amžiaus sukakties išvakarėse birželio mėn. išleido dvi religinių giesmių garsajuostes. Šios sukakties proga apie jį rašo Vyt. Tetenskas laikraštyje "Klaipėda, 1996 m. birželio 2 laidoje. Sukaktuvininkas nuo 1951 m. gyvena Montrealyje. Gimęs Žemaitijoje, lankęs Kretingos berniukų gimnaziją, 1943 m. Vokietijoje mokėsis jūrininkystės. Plaukiojo prekybiniame laive. Kanadoje dirbo įvairius darbus alaus darykloje. Muziką studijavo McGill un-to muzikos fakultete. Dainavo Montrelio Aušros Vartų parapijos chore. Solistės E. Kardelienės padrašintas, pradėjo reikštis solo dainavimu. Yra surengęs daugiau kaip šimtą solinių koncertų, įrašęs plokštele, laimėjęs premijų Otavos muzikos festivaliuose. 1993 m. Lietuvoje įrašė liaudies dainų garsajuostę su liaudies instrumentų pagyda. Pridėtoje prie straipsnio nuotraukoje – sol. A. Keblys koncertuoja Klaipėdos un-to menų fakulteto salėje. Inf.

Kun. Gediminas Kijauskas, SJ, Klivlando lietuvių N.P. Švč. Mergelės Marijos parapijos klebonas, lankėsi Montrealyje, liepos 21 d. atnašavo Mišias ir pasakė pamokslus.

Trys Lietuvos kariai rugpjūčio pradžioje atvyksta ilgesniam laukui mokytis prancūzų kalbos į Kanados kariuomenės bazę St. Jean-sur-Richelieu.

Iš Lietuvos rugpjūčio viduryje atvyksta keturi naujai įsisteigusiu kredito unijų vedėjai. Tai Marijampolės "Sūdus paramos" Drausė Baltrušaitytė, Šilutės "Ūkininkų sėmės" Genovaitė Kimbrienė, Vilkauskio "Žemdirbio paramos" Svajūnė Kukienė ir Plungės "Žemaitijos valstiečių kredito unijos" Talvaldas Iškildas. Juos lydi Lietuvių kredito unijų projekto darbuotojas Arnoldas Araminas. Jie aplankys visas Kanados lietuviškas ir St. Jean kariuomenės bazės kredito unijas. Nori susipažinti su jų darbu.

A. a. Magdalena Penkūnienė-Strakauskienė, 87 m. amžiaus, mirė liepos 18 d. Iš Šv. Kazimiero šventovės liepos 20 d. palaidota Pres du Fleuve kapinėse. Liūdi dvi dukterys, vaikaičiai, provaikaičiai ir kiti artimieji. B.S.

LITAS
Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Seve, Montreal (Quebec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasitelkiamas neparengto apsidrausti.

Įvairios žinios

Tarptautinė "Lions" klubų organizacija liepos 7-15 d.d. turėjo 79-tą suvažiavimą Montrealyje. Dalyvavo iš 181 krašto apie 25.000 atstovų bei jų šeimų narių. Senamiestyje jie surengė didžiulį paradą, užsėjęs keturias valandas. Tarp vėliavų buvo matyti ir Lietuvos trispalvė. Buvo pagerbtas humanitarinių pajėgimų buvęs JAV prezidentas Jimmy Carter, ir čia dalyvavęs su žmona. B.S.

V. Landsbergio fondas buvo prisimintas po to, kai Lenkijos žurnalas "Woprost" išspausdino turtingiausių Rytų ir Vidurio Europos žmonių sąrašą. Šias žinias leidinys paskelbė prieš kelis mėnesius, o vėliau patikslino, kad informaciją apie turtingus žmones gavo iš privačių šaltinių Lietuvoje. Vienoje iš spausdintų konferencijų V. Landsbergis kalbėjo, kad pats iš fondo nėra paėmęs nė cento. Priešingai, jis pats nuolat papildė fondą savo uždirbtais pinigais.

1991 m. kovo 11 d. per iškilmingą Aukščiausiosios tarybos posėdį tuometiniam AT pirmininkui Norvegijos visuomenės veikėjai, įgalioję norvegų tautos, įteikė 2 mln. 850 tūkst. Norvegijos kronų čekį (tai būtų apie 1,75 mln. litų). Šis apdovanojimas oficialiai vadinamas Norvegijos valstybine taikos premija. Ir anksčiau, ir dabar fondo lėšos naudojamos medicinos bei neigalių vaikų programoms finansuoti. Tad pats profesorius žurnalas "Woprost" paskelbtą informaciją pavadino "akivaizdžia netiesa".

Šitaip rašo G. Mikšūnas "Lietuvos aide". Rašini "TŽ" persiuntė Andrius Gedris iš Hamiltono, Ont.

Karaliaus Mindaugo karūnavimo 743-čias metines paminėjo Lietuvos ambasada Venecijoje liepos 9 d. Ambasadorius dr. Vyt. Dambra savo lėšomis surengė priėmimą, kuriame dalyvavo apie 270 asmenų, jų tarpe 50 ambasadorių. Liepos 7 d. įvyko lietuvių Mišios, kurias aukojo italas kun. J. Modena. Jose prisimintas pir-

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalynių bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimą, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

masis Lietuvos valdovas, davęs pradžią krikščionybei Lietuvoje, ir visa karališkoji šeima. Ambasadoriaus dr. V. Dambros paruošti istoriniai straipsniai buvo išspausdinti didžiausiuose krašto dienraščiuose.

"Rytas", Švenčionių rajono laikraštis, nr. 7 (85), pradedantis aštuntuosius savo darbo metus, pateikia ne tik vietinės apimties, bet ir bendrinės reikšmės žinių, prisiminimų iš laisvės kovų, apybraižų apie to krašto plačiau žinomus asmenis. Laikraštį redaguoja St. Tumėnas. Inf.

Paieškojimas

Algimantas Juraitis ieško savo tėvo, šaulio Jono Juraičio (s. Pijaus), g. 1918 m. Vilkaviškio r. Virbalyje. Šeima prieš karą gyveno Kybartuose. Tėvas 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, tačiau ten šiuo metu negyvena. Jis pats ar žinantis apie jį asmenys prašomi parašyti: A. Juraičiui, Korsakų kaimas, Žaslių paštas 4232, Kašiadorių r., Lietuva, Lithuania.

Aukojo "T. žiburiams"

\$75 – kun. V. Valdemaras; \$50 – A. H. Stepatitis; \$40 – A. Bertulis; \$25 – J. Norkus.

Rėmėjo pnumeratą atsuntė: \$50 – K. Bačanskas, V. Keršys, A. P. Svirplys, O. Adomauskas, A. Bričkus, S. Ančiulis.

Rėmėjo už dvejus metus atsuntė: J. Dionas.

Garbės pnumeratą atsuntė: \$60 – A. Bertulis, V. Stankus, E. Holmes.

Nuoširdus aciu už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo pnumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią pnumeratą, prideda ir auką.

Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE